

Erik Larsson

Immigrasjonens rammer

En kvantitativ innholdsanalyse av hvordan norske og svenske aviser dekker immigrasjon

Masteroppgave i Medier, kommunikasjon og informasjonsteknologi
Veileder: Stefan Geiss

Juni 2020

Sammendrag

Målet for denne masteroppgaven var å studere hvordan mediene dekker flyktninger og innvandrere i henholdsvis Norge og Sverige for å danne et komparativt grunnlag, og sette dette i sammenheng med tidligere funn og forskning. Jeg har tatt utgangspunkt i to aviser fra hvert land – én landsdekkende og én lokalavis. Ved bruk av en kvantitativ innholdsanalyse vil dette besvares. Funnene vil kunne bidra til mer innsikt i et dagsaktuelt tema og fungere som supplerende kunnskap i hvordan medietendensene rundt det respektive temaet, samt bidra til et sammenligningsgrunnlag mellom landene for avdekke likheter eller forskjeller.

Hovedfunnene i undersøkelsen viser til at eget land står sentralt i dekningen til mediene, med aspekter som fokuserer særlig på integrering og immigrasjonspolitik. I tråd med tidligere forskning er det vesentlig overvekt av negative rammer sammenlignet med positive.

Undersøkelsen av nyhetsrammer bekrefter også tidligere funn der konfliktrammen og menneskelig interesseramme oftest var representert i artiklene i begge land. Det ble også utført en klyngeanalyse som fire ulike rammer; integrerings- og immigrasjonsramme, negativ immigrasjonspolitik, økonomisk konsekvensramme og negativ fremtidsramme. Særlig to av disse utpekte seg ved å vise ulik tilstedeværelse mellom landene. Integrerings- og immigrasjonsrammen var mer vanlig Norge enn i Sverige, mens negativ immigrasjonspolitik var hyppigere i Sverige sammenlignet med Norge.

Abstract

The target of this master's thesis was to study how the media covers refugees and immigrants in Norway and Sweden respectively to form a comparative basis, and to put this in the context of previous findings and research. I have based the research on two newspapers from each country - one nationwide and one local newspaper. I will be using a quantitative content analysis to achieve this. The findings will contribute to more insight into a widely discussed area and serve as supplementary knowledge of how the media trends around the respective topic, as well as contribute to a comparative basis between countries to reveal similarities or differences.

The main findings of the survey indicate that one's own country is central to media coverage, with aspects that focus particularly on integration and immigration policy. In line with previous research, there is a significant overweight of negative frames compared to positive ones. The study of news frame also confirms previous findings in which the conflict and human interest frame were most often represented in the articles in both countries. A cluster analysis was also made, and discovered four different frames; integration and immigration frame, negative immigration policy, economic impact frame and negative future frame. Two of these in particular, stood out by showing differences between the two countries. The integration and immigration framework was more common in Norway than in Sweden, while negative immigration policy was more frequent in Sweden compared to Norway.

Forord

Enden av denne masteroppgaven representerer slutten av et fem år langt studieløp. Naturlig nok medfører dette en rekke refleksjoner over hva man har vært gjennom. Jeg vil takke samtlige som har vært en del av denne reisen. Alle jeg har møtt gjennom verv, i kantinen og andre sammenhenger, dere har alle bidratt til å gjøre denne tiden spesiell og minnerik – Både på og utenfor skolebenken! Samtidig er det en del av dere som fortjener en ekstra takk som innehar en stor fortjeneste for realiseringen av dette prosjektet. Min veileder, Stefan Geiss, takk for god oppfølging og gode svar, selv med de begrensingene situasjonene vi var i medførte. Til Truls som gjorde fem år til en lek. Jeg vil takke Elise for at jeg alltid hadde noe å se frem til, uansett hvor frustrerende og krevende det var til tider. Mamma, for iherdig korrekturlesning. Vi har kommet langt siden Trädgårdsgatan. òg til sist – men absolutt ikke minst – vil jeg takke alle klassekamerater for tiden på lesesalen og all samlinger som bidro til at disse to årene suste forbi!

Erik Larsson

Trondheim, 5. juni 2020

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	7
1.1	Bakgrunn og aktualitet	7
1.2	Undersøkelsen	9
1.3	Tidligere forskning på emnet	11
2	Teori og tidligere forskning.....	14
2.1	Dagsorden.....	14
2.2	Rammer	15
2.3	Nyhetsrammer	17
2.3.1	Nyhetsrammer tilknyttet flykninger og innvandrere	22
2.3.2	Studere nyhetsrammer	23
2.4	Oppsummering	23
3	Metode.....	25
3.1	Uvelgelse i undersøkelsen.....	25
3.1.1	Tidsperiode.....	25
3.1.2	Utvalg av aviser.....	26
3.2	Kvantitativ innholdsanalyse	26
3.3	Kvalitetssikring på forskningen.....	27
3.3	Kvalitetssikring på forskningen.....	27
3.3.1	Statistisk signifikans.....	28
3.3.2	Validitet og reliabilitet.....	28
3.3.3	Intersubjektivitetstest.....	29
3.4	Enheter og variabler	30
3.4.1	Artikkelens innhold	30
3.4.2	Nyhetsrammer og tiltak	31
3.5	Klyngeanalyse	32
4	Analyse.....	33
4.1	Vinkling.....	34
4.1.1	Episodiske og tematiske rammer.....	35
4.4	Klyngeanalyse	45
4.4.1	Integrering- og immigrasjonsramme	47
4.4.2	Negativ immigrasjonspolitikk	47
4.4.3	Økonmisk konsekvensramme.....	48
4.4.4	Negative fremtidsramme	48

5 Avsluttende diskusjon	49
5.1 Kjønnetegnet ved imigrasjonsrelaterte saker.....	49
5.2 Negativ vinkling	50
5.3 Forskjeller mellom landene	51
6 Konklusjon	54
Litteraturliste	57
Vedlegg	63

Tabell- og figurliste

Tabell 1. Analyseenheter	33
Tabell 2. Fokusland	34
Tabell 3. Episodiske og tematiske rammer	35
Tabell 4. Nåværende situasjon	37
Tabell 5. Fremtidsutsikter.....	38
Tabell 6. Økonomiske aspekter	40
Tabell 7. integreringsfokus.....	41
Tabell 8. Immigrasjonspolitikken	42
Tabell 9. Nyhetsrammer	43
Tabell 10. Klyngeanalyse.....	45
Figur 1. Dendrogram	46

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og aktualitet

Svenske tilstander. Et begrep satt til liv av Sylvi Listhaug med politisk vinning som motiv. Det dekker et vidt spekter av utfordringer som i stor grad kan knyttes opp mot debattklimaet og håndtering av innvandring i nabolandet. Det bygger på premisset og oppfatningen at vi har mer åpen diskusjon i Norge, samt en mindre naiv tilnærming til utfordringer som kan fremtre i kjølvannet av stor immigrasjon. Realiteten av dette er uklar, samtidig som det eksisterer en rekke offentlige stemmer som argumenterer for at dekningen i Norge vinkles ulikt sammenlignet med Sverige på dette respektive temaet. Norske medier argumenterer for en mer nyansert vinkling av positive og negative konsekvenser, mens svensk media vegrer seg for å dekke negative nyheter som innvandring, er den generelle oppfatningen her til lands (Hauger 2019). Samtidig er det krevende å lage forskning som skildrer verden perfekt, og særlig blir det utfordrende hvis man ønsker studier som forklarer hvilke lands medier som beskriver virkeligheten mest objektiv.

De seneste årene har debatten om innvandring i Sverige stadig klatret høyere opp på dagsorden, og gjennom en undersøkelse var det det viktigste samfunnsspørsmålet høsten 2015 (Ohlsson m.fl. 2016). Studier viser til at svensker har lav tillitt til svenske medier når det kommer til i hvilken grad de fremstiller sannheten ved reelle samfunnsutfordringer, sammenlignet med tidligere (Andersson 2017, 29). De samme tendensen kan man også se i Norge. Debatten rundt innvandring og medias dekning kommer frem som både intens og polarisert, og en påstand om hva som er politisk korrekt gjennom en «moralsk elite» som legger lokk på debatten, samt fungerer som en ordstyrer for hvilke stemmer som er kvalifiserte til å delta i debatten (Hagelund 2004, 547). Dette er en debatt som foregår på flere plan i samfunnet, deriblant internt blant forskere, kultureliten og resten av samfunnet (Figenschou & Beyer 2014, 27).

Sentralt i dette er pressen og deres rolle. Pressen har utallige oppgaver og fyller en rekke ulike funksjoner. Her vil mange slå et slag for at deres mest vesentlige funksjon er å avdekke kritikkverdige forhold i samfunnet. Dette reflekteres blant annet i “Vær Varsom Plakaten”, som inneholder et punkt som legger vekt på «... *pressens rett til å informere om det som skjer i*

samfunnet og avdekke kritikkverdige forhold» (Cappelen 2012, 38). Særlig kan man fremheve pressens rolle som «gatekeepers» - referert som vaktbikkjefunksjonen på norsk – som har bidratt til at pressen ofte kalles «den fjerde statsmakt». Dette er på bakgrunn av nyhetsmediene undersøkende og kritiske journalistikk som en uavhengig presse sørger for en legitim og troverdig dekning, som gir pressen en viktig rolle i demokratiet (Cappelen 2012, 38). Cappelen trekker frem at det nettopp er denne uavhengigheten som styrker troverdigheten, særlig i Norge der majoriteten av ulike presseorgan har separert seg fra sine tidligere partipolitiske bindinger. Samtidig ville det være naivt å anta en presse kun preget av objektivitet og nøytrale standpunkt. Her kan det være hensiktsmessig å trekke frem et sitat til Sigurd Allern:

«Nyhetsmediene er en arena for kamp om rivaliserende virkelighetsbilder, og det som blir satt på dagsorden gjennom dem påvirker både økonomisk og politiske avgjørelser. Mediene er, som Walter Lippmann (1922) skrev, den viktigste lenken mellom det som skjer i verden og de inntrykkene vi har i vår egen bevissthet av det som har hendt. Det mediene unnlater å ta opp, marginaliseres i samfunnsdebatten.» (Allern 2001).

Med andre ord setter pressen dagsordensettende makt, noe som også innebærer definisjonsmakt (Cappelen 2012, 38). Blant annet kommer det frem i den norske Maktutredningen at pressen har oppnådd mer makt gjennom dagsordenfunksjonen. Lederen for utredningen, Gudmund Hernes utviklet tesen om «det medievidde samfunn», som tok utgangspunkt i mediernes makt gjennom presentasjonsformer, var mer avgjørende enn proglamledere eller fotografers politiske syn. Ettersom dette omhandlet Norge på 1980-tallet, og med en utvikling som stadig blir mer mediefiksert, er det også aktuell tanke i dag (Cappelen 2012, 38).

Mediene er også i en posisjon der de selv tolker hva som er av nyhets- og interesseverdi gjennom redaksjoner som vurderer hvilke problemstillinger som skal prioriteres og ikke. De er i besittelse av makt der de på egne premisser kan avgjøre hvilke kilder som skal slippe til, samt hvordan saken skal presenteres. Dette bidrar til en posisjon der mediene selv kan bestemme vinkling og ramme (Cappelen 2012, 39). Er avvikene store fra mottakerne sin oppfatning av situasjon kan dette bidra til at leseren ikke aksepterer rammen (de Vreese 2003, 361). Dette kan dermed tenkes å være en faktor som bidrar til lavere tillitt. Med dette som bakteppe vil det være interessant å se hvilke vinklinger og nyanser det er mediene trekker frem i saker knyttet til flykninger og innvandrere. Dette vil oppgaven se nærmere på.

1.2 Undersøkelsen

Formålet med denne oppgaven vil være å studere hvordan mediene i henholdsvis Norge og Sverige dekker immigrasjon og sette dette i sammenheng med allerede eksisterende teorier og studier. Immigrasjon i dette tilfellet vil bety samtlige artikler som omhandler flykninger eller innvandrere – uavhengig situasjon, land m.m. - alle vil være kvalifisert til undersøkelsen. Dette vil kunne gi indikasjoner på om innvandringsdebatten følger denne nyhetslogikken som tidligere forskning har kartlagt. Undersøkelsen vil også legge til grunn for et komparativt grunnlag mellom landene, slik at potensielle ulikheter og likheter kan fremheves og diskuteres i lys av tidligere forskning på feltet. Med tanke på begrensning i tid og ressurser, blir undersøkelsen avgrenset ved å ta for seg henholdsvis to aviser fra hvert land; Aftenposten og Bergens Tidende fra Norge, samt Dagens Nyheter og Helsingborgs Dagblad fra Sverige. Undersøkelsen vil altså bestå av artikler fra disse mediene i løpet av en fastsatt tidsperiode. Den overordnede problemstillingen for oppgaven er som følger:

Hva kjennetegner vinklingen av immigrasjon i Norge og Sverige, og eksisterer det ulikheter blant landene?

Videre har jeg supplert med forskningsspørsmål som tar for seg elementer av problemstillingen for å gi en bedre forståelse:

F1: Hvordan og hvilke utfordringer fremhever mediene i de to landene?

F2: I hvilken grad er tendensen av negativ vinkling ulik mellom landene?

F3: Hvilke ulikheter i vinklinger ser vi i de respektive landene

Undersøkelsen henter inspirasjon fra John Stuart Mills tradisjonelle metoder som er innenfor komparativ analyse ved hjelp av “most similar design”. Dette metodiske verktøyet brukes gjennom å ta utgangspunkt i å sammenligne svært like tilfeller som er ulike i den avhengige

variabelen – i dette tilfellet *rammer* – med formål om at dette kan bidra til å oppdage de uavhengige variablene som er med på å forklare tilstedeværelsen eller fraværet av den avhengige variabelen (rammen) (Anckar 2008, 389). Med svært mange likheter, og en historie som er tett bundet sammen, har Norge og Sverige utviklet mange likheter når det kommer til politiske systemer og mediainstitusjoner (Gripsrud m.fl. 2017, 3). Både Norge og Sverige har en historie med høy omsetting av aviser, som tidlig ble masseprodusert i større skala. Begge land kan vise til aviser som tradisjonelt tilhørte partipressen, og dermed fremmet saker partiet ønsket å løfte fram. Utviklingen har derimot gått i samme retning mot politiske nøytral, kommersiell presse som mottar sterke subsidier fra staten (Gripsrud m.fl. 2017, 4). Samtidig er det forskjeller som bør fremheves, også når det kommer til oppgavens overordnede tema. Sverige og Norge hadde klare forskjeller når det kommer innvandringspolitikk, og offentlig diskurs. Dette kan spores fra historiske forskjeller med lange svenske tradisjoner med arbeidsinnvandring etter andre verdenskrig, noe som resulterte i langt flere innbyggere som opprinnelig var født i et annet land. Dette kan være noe av forklaringen av mer liberal debatt og politikk når det kom til flykningskrisen vi så i 2015. Norge har derimot i større grad tatt et standpunkt som tilhører sentrum når det kommer til innvandringspolitikk og offentlig debatt. Samtidig er det tendenser som antyder at menneskelige aspekter ble mindre vanlig over tid i begge land (Gripsrud m.fl. 2017, 1-4). Oppgaven vil se videre på dette for å utforske hvordan dette står seg noen år etter flykningskrisen, ved å utforske forskjeller og likheter i mediene mellom landene.

Oppgaven er delt inn i flere deler, der første del tar for seg en aktualisering av problemstillingen og bakgrunn for oppgaven, samt tidligere forskning. Videre vil oppgaven ta for seg relevante begreper og teori på feltet. Det vil også bli redegjort for forskningsfunn knyttet til de spesifikke teoriene. Dette vil bli etterfulgt av et metodekapittel der jeg redegjør for hvilke metodiske tilnærminger som jeg benytter meg av, og hvorfor. Valg av variabler og enheter vil også bli forklart, samt en gjennomgang hvordan kvaliteten og reagibiliteten i oppgaven skal sikres. Videre vil det være en analyse som tar for seg funnene i den kvantitative innholdsanalysen, gjennom presentasjon av dataen og en diskusjon. Dette etterfølges av en større diskusjonsdel med en bredere kontekst og settes i sammenheng med problemstilling og teori. Forskningsspørsmålene vil også bli besvart i denne delen. Siste del vil bestå av oppsummerende konklusjon for oppgaven og dens funn. Jeg vil også ta utfordringer og begrensinger knyttet til oppgaven, og anbefaling om videre forskning.

1.3 Tidligere forskning på emnet

Det eksisterer på generell basis et solid fundament når det kommer til medieforskning og effekten av nyheter i mediene. Det finnes også eksempler der forskere sammenligner mediens medievaner i ulike land (Galtung & Ruge 1965). Derimot er det mindre materiale på studier som tar for seg dette og setter det i sammenheng med både Sverige og Norge, og sammenligner medievanene. Samtidig er det gjort noe forskning på begge sider av grensen som tar for seg mediens vinkling av innvandring med likheter til denne oppgavens overordnede problemstilling. Jeg vil derfor se nærmere og redegjøre for forskningen på feltet fra hvert respektive land.

Når det kommer til svensk nyhetsmedia og hvordan disse aktørene dekker innvandring, er kunnskapen på generell basis ganske lav. Dette grunner i flere ulike årsaker. Blant annet er større empiriske studier relativt begrenset på emnet, og at det er få aktuelle studier med fokus på hvordan mediene under 2000-tallet har rapportert spørsmål rundt innvandring. En tredje årsak er at det eksisterer få studier som faktisk omhandler mediens vinkling av innvandring. Studier som tar for seg rasisme og antirasisme, hvordan innvandrere og flyktninger blir portrettert i mediene har vært vanligere (Strömbäck, Andersson og Nedlund 2017, 18). Samtidig finnes det noe forskning som kan gi en pekepinn på mønster i svenske nyhetsmedier når det kommer til spørsmål knyttet til innvandring. Et eksempel på dette er studier fra Ylva Brune. Disse resulterte i en konklusjon som viste til at dekningen av innvandring først og fremst handlet om flyktninger, enn andre typer innvandring. Hun legger også til hvordan det var gjentakende at dette ble fremstilt som et problem, og at nyhetene ofte hadde et myndighetsperspektiv der fokuset sto på utfordringer knyttet til innvandringen for svenske myndigheter (Brune 2004, 346).

Samtidig finnes det eksempler som er noe motstridene fra dette. Dette mønsteret viser til enkeltpersoner i form av flyktninger i fare for utvisning. I disse tilfellene er tendensen at artikkelen tar flyktingens perspektiv, og dermed også deres parti. Nyhetsrammen preges av en konfliktramme der fokuset rettes mot individenes rettigheter mot statens byråkrati (Strömbäck, Andersson og Nedlund 2017, 19). Strömbäck, Andersson og Nedlund trekker også frem studier

som viser til hvordan svensker og innvandrere blir fremstilt som ulike kategorier. Innvandrere refereres gjerne til som «de andre» eller «de», i motsetning til svensker som beskrives som «vi» (Strömbäck, Andersson og Nedlund 2017, 19).

Forskningen til Asp, Brune og Hultén viser også til en endring av dekningen over tid i Sverige. Med tiden har dekning gått fra å beskrives som en nødvendig ressurs for å sikre arbeidskraft og velferdssamfunnet, til en vinkling som i større grad problematiserer og beskriver utfordringer knyttet til temaet. Forskningen viser også til innvandrere oftere kobles opp mot kriminalitetsspørsmål (Brune 2004, Hultén 2006). Blant interessante funn viser det seg at allerede på starten av 1990-tallet ble debatten preget av at mediene ikke snakket klarspråk når det kom til innvandringens negative aspekter, noe som kunne lede til svekket offentlig tillit til mediene, noe som også potensielt kunne lage rom for usaklig fremmedfiendtlighet (Brune 2004, 348). Dette er en like aktuell debatt enda den dag i dag, og har på mange måter vært en sentral inspirasjon for teamet i denne oppgaven.

Videre skriver Strömbäck, Andersson og Nedlund hvordan det er mangel på studier som tar for seg hvordan nyhetsjournalistikken vinkler innvandring. Det nærmeste er en studie som tar for seg hvordan ledere i svensk riksdekkende presse har dekket innvandring og integrering i perioden 2010-2015. Resultatet her var at lederne alt oftere skrev om spørsmål knyttet til innvandring og integrering, særlig etter 2014. De kom også frem til at negative rammer var mest dominerende, 17 prosent, mens positive rammer kun var representert ved 3 prosent av tilfellene. De resterende rammene fremkom som nøytrale og balanserte (Bolin, Hinnfors & Strömbäck 2016).

Rapporten til Strömbäck, Andersson og Nedlund er derimot mer rettet mot hvordan nyhetsjournalistikken dekker innvandring i fire største aktørene i riksdekkende aviser, og muligens studiet med flest felles trekk med denne undersøkelsen De ønsket å se nærmere på hvilken type innvandring mediene skrev mest om, og i hvilken grad det ble rammet inn som et problem for Sverige. De fant blant annet funn som viste til hvilke ulike rammer som er typiske ved saker der rammen enten var negativ eller positiv vinklet. Den vanligste rammen var at innvandring bidrar til å svekke det sosiale samholdet. Negative rammer var også vanligere enn positive (Strömbäck, Andersson og Nedlund 2017, 19, 5-6).

Når det kommer til forskning som tar for seg Norge og norsk media innenfor temaet, viste det seg vanskeligere å finne tidligere, relevant forskning. Allikevel betyr ikke dette at forskningen på

feltet er helt fraværende. Nyhetsovervåkningsaktøren Retriever har blant annet produsert en omfattende rapport som tar for seg mange av de samme aspektene som denne undersøkelsen skal utforske videre. Analysen består av både en kvantitativ og kvalitativ del, med et formål om å opparbeidede seg et datagrunnlag for hvordan innvandring har blitt dekket og hvordan dette har endret seg over tid. Blant funnene viser det seg at tendensen i 2017 – i kontrast fra 2011 og 2014 – var et vesentlig større fokus på asylsøkere og flykninger. Også her viste resultatene en overvekt for negative rammer sammenlignet med positive. Av 954 artikler knyttet til innvandring, hadde 44 prosent et nøytralt perspektiv, mens henholdsvis 39 prosent hadde fokus på problematiske perspektiver, og 17 prosent vinklet det med et ressursperspektiv (Retriever 2017, 19)

Når det kommer til forskning som i mest mulig grad tar for seg samme fenomen som denne oppgaven er nok studien til Jostein Gripsrud, Jan Fredrik Hovden og Hilmar L. Mjelde det nærmeste man kommer. Deres studie tok utgangspunkt våren, sommeren og høsten 2015 for å kartlegge hvordan skandinaviske aviser dekket flykningskrisen. Funnene viste til at skandinavisk presse generelt skrev mindre om negative konsekvenser enn andre europeiske land. Samtidig ble det poengtert at Svenske medier i større grad tar for seg positive moralske aspekter, og var mer positiv mot syriske flykninger, mens Norge befinner seg i en sentrumsposisjon i skandinavisk diskurs (Gripsrud m.fl. 2017, 1).

2 Teori og tidligere forskning

2.1 Dagsorden

Dagsorden blir i stor grad styrt av de tradisjonelle mediene, og selve essensen av dagsorden spirer fra hvilke spørsmål eller problemstillinger offentligheten skal mene noe om. Sentralt er at dagsordenfunksjonen først og fremst skal fremheve viktsaker for sitt publikum, men legge føringer for hva de skal mene om de respektive sakene. I et historisk perspektiv finner vi Robert Park som allerede i 1922 påpekte at journalister, nyhetsbyråer og redaksjoner, valgte å publisere nyheter som de antok som viktig og interessante for offentligheten, og dermed var det også en enorm mengde med nyheter som aldri ble trykt og gjort tilgjengelig for folk flest (Park 1922, 328). En annen sentral skikkelse var Walter Lippmann, som en av de første som luftet idéen om medienes rolle som dirigent av den offentlige mening. Han poengterte at mediene fungerte som det mest grunnleggende bindeleddet mellom hendelser i verden, og hvilke bilder vi skapte oss av hendelsene (Lippmann 1992). Bernard Cohen har en mer presis forklaring som er i tråd med dagens oppfatning av begrepet. «(...) pressen vil nok ikke ha mye suksess i å fortelle leserne hva man skal tenke, men er svært suksessfulle når det kommer til *hva* leserne skal tenke om» (min oversettelse) (Cohen 1963, 13). Den samme oppfattelsen deles av Trenaman og McQuail som poengterer at medienes dagsorden er sentral for betydningen av hvilke saker offentligheten er opptatt av (Trenaman & McQuail 1961, 178). De første empiriske studiene er fra McCombs og Shaw, som benyttet seg av begrepet *Agenda-setting*. Studien besto av en undersøkelse fra presidentvalgkampen i USA året 1968. Formålet var å kartlegge hvilke saker som var av mest betydning for velgerne under valgkampen, for så å sammenligne dette med innholdet som faktisk ble publisert av mediene i den respektive tidsperioden (McCombs & Shaw 1972, 177). Resultatet bekreftet antagelsen vi ser tidligere teoretikere hadde vært innom, nemlig at mediene spilte en betydelig rolle når det kom til hvilke saker som var viktige (McCombs & Shaw 1972, 184). Samtidig er det verdt å tillegge gjennom empirisk studie utført av Severin og Tankard at påvirkningen også skjer den andre veien. Altså fungerer interessen til visse saker også som en faktor for at mediene kommer til å dekke saken (Severin & Tankard 2001, 216). Dette styrker

derfor argumentasjonen som understreker at mediene i noen grad også er avhengig av å ha innsikt i hva folk er interessert i, for å fange publikums oppmerksomhet.

Som tidligere nevnt har mediene makt som den mektigste aktøren til å sette dagsorden, men det innebærer også at de i stor grad har definisjonsmakt (Cappelen 2012, 38). Ettersom ulike medier og redaksjoner til syvende og sist baserer seg på hva som er av nyhets- og interesseverdi på egne tolkninger, er de også innehavere av hvilke problemstillinger som er aktuelle og ikke (Cappelen 2012, 38). Altså er mediene i posisjon til å avgjøre i hvilken grad innvandringsdebatten skal være tilstede. Riktignok er dette en debatt som ofte er på dagsorden, men med andre saker som også ønsker å ta oppmerksomhet til mediene, vil mediene ha påvirkningskraft for hva som slipper gjennom filteret, og ut til publikumet.

2.2 Rammer

Mens dagsordenteorien tar for seg media som agendasetter, men ikke som meningskaper, er remmeteori rettet mot effekten av medienes vinkling. Mange vil argumentere for at virkeligheten har mange sider. Mediene og journalistene må hver eneste dag ta et aktivt valg for hvilken side av saken som skal belyses for mottakeren, noe som også resulterer i at andre potensielle vinklinger dempes. Med andre ord så «rammes» saken inn i virkelighetsbildet til journalisten, noe som også bidrar til å legge begrensinger for leseren om hvilke sider som er åpen for tolkning.

Medievitenskapen har i en årrekke studert i forsøk på å kartlegge hvordan og hvorfor mediene vinkler innholdet slik de gjør. På lik linje med andre akademiske disipliner har det blitt utført en rekke eksperimenter og forskning som gir innblikk i potensielle konsekvenser av hvordan et budskap «rammes» inn. På engelsk er fenomenet best kjent som «framing». Ulike oversettelser er benyttet på norsk – særlig brukes begreper som «vinkling» og «rammer» for å referere til samme begrep. Jeg velger å i hovedsak benytte meg av «rammer» i denne oppgaven ettersom jeg opplever at denne oversettelsen treffer best fra engelsk, der majoriteten av litteraturen stammer fra. Forskning på nyhetsrammer har utviklet seg til å bli en av de sentrale teoriene når det kommer til medieeffekter, politisk kommunikasjon og nyheter. Hvordan mediene velger å ramme inn sakene sine er svært relevant i politikken, ettersom de har sine motiver og narrativ som de ønsker å fremme (Aalberg & Jenssen 2007, 9).

For å komme enda dypere i opphavet til begrepet, kan vi se det i et historisk perspektiv. De første teoriene dukket opp på midten av femti-tallet, hovedsakelig i sosiologi. Vliegenthart og van Zoonen sporer derimot de første studiene som tar for seg rammer i medievitenskapen tilbake til 1993 med Robert Entman's *framing – toward Clarification of a Fractured Paradigm* (Vliegenthart & van Zoonen 2011, 2). Her definerer Entman som en prosess hvor man velger ulike aspekter av en virkelighet, for å så fremheve disse i kommunikasjonen (Entman 1993, 52). Setter vi dette opp mot konteksten til oppgaven, innebærer det altså at avsenderen av budskapet i avisene har makten til velge hvilken side av saken man ønsker å representere.

Samtidig er det hensiktsmessig å belyse at Entmans definisjon ikke nødvendigvis er universal for begrepet. Litteraturen kan vise til visse ulikheter av oppfatningen av rammer, avhengig av hvilket felt det er snakk om. Dette har bidratt til at definisjonene til en viss grad avviker noe fra hverandre ut fra hvilken del av litteraturen man tilhører. De Vresse poengterer hvordan det kan problematisere det å oppnå en felles forståelse for begrepet på tvers av akademiske disipliner (de Vreese 2005, 51). På den ene siden har man definisjoner som preges av sine sosiologiske røtter. Blant annet sporer Vliegenthart og & van Zoonen introduksjonen for rammebegrepet i sosiologi tilbake til Gregory Bateson's essay *A theory of play an fantasy; a report on theoretical aspects of the project for study of the role of paradoxes of abstraction in communication* (Vliegenthart & van Zoonen 2011, 103). Her argumenter Bateson for at utsagn i utgangspunktet ikke har noen form for egenverdi i seg selv. Erving Goffman bygger videre på dette i sitt verk *Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience* fra 1974. Han poengterer at meninger oppstår først når det settes inn i en interaksjon og kontekst – og dermed også er oppe for tolking. Goffman kaller denne prosessen for «sosiale rammer» og at det er selve grunnlaget for meninger vi danner til ulike hendelser (Vliegenthart & van Zoonen 2011, 103). Dette står fortsatt sterk innenfor det sosiologiske feltet. Aktualiserer vi dette kan vi se det i sammenheng med journalister der deres refleksjon av virkeligheten først og fremst er deres eget konstruerte virkelighetsbilde (Allern 2001, 142).

På den andre siden av litteraturen som tar for seg rammer, ser vi de fleste eksemplene fra psykologien. Her har man en tilnærming til at rammer er ekvivalente. Rammene er logisk ekvivalente, samtidig som de er forskjellige, noe som gir rom for individet til å fortolke

informasjonen. Typiske karakteristikk for dette er at informasjonen blir delt som enten positiv eller negativ (Chong & Druckman 2007, 114).

Amos Twersky og Daniel Kahneman tilhørte både psykologien da de gjennomførte en studie som blant annet har blitt anerkjent med en nobelpris. Eksperimentet illustrerer godt hvordan ekvivalente rammer fungerer. Tversky og Kahneman argumenterer for at menneskers valg baserer seg på antagelsen om menneskelig rasjonalitet. Rasjonalitet er riktignok et begrep som er hyppig diskutert, og definisjonene varierer, men Tversky og Kahneman legger vekt på at majoritet av litteraturen kan stille seg bak at rasjonalitet må ha elementer som koherens og sammenheng. I artikkelen der de presenterer studiet, benytter de seg av ulike dilemmaer for å fremheve hvordan mennesker systematisk bryter disse prinsippene (koherens og sammenheng) (Tversky & Kahneman 1981, 453). Premisset for eksperimentet baserer seg på deltakere som blir delt inn i to ulike grupper. Gruppe én presenteres for et scenario der en sykdom vil ta livet av 600 personer, etterfulgt av to alternativer; det første forutsatte at 200 ville bli reddet, mens det andre alternativet innebar en tredjedels sannsynlighet for at samtlige ville overleve og bli friske, og to tredjedels sjanse for ingen ville overleve sykdommen. Det endelige resultatet kunne vise til en klar overvekt for det første alternativet. Gruppe to ble presenter for tilsvarende scenario, men med noen modifikasjoner på formuleringen av alternativene der «å redde» ble byttet ut med «å dø». Dette innebar at i stedet for at 200 ble reddet, så ble det vektlagt at alternativet innebærer at 400 personer ville dø. Det andre alternativet fikk også en annen ordlyd. Nå ble deltakerne presentert en tredjedels sannsynlighet for at ingen ville dø, og to tredjedels sjanse for at samtlige ville dø. Resultatet ble snudd på hodet, der alternativ to var sterkt overrepresentert blant deltagerne (Tversky & Kahneman 1981, 453). Eksperimentet kan vi sette i lys med logisk ekvivalente rammer på bakgrunn av at deltagerne blir presentert for to ulike rammer som enten er rammet inn som positiv eller negativ.

2.3 Nyhetsrammer

Nyhetsrammer bygger på mange måter på de samme prinsippene som rammer, samtidig som de utvider begrepet til et område som er sentralt for denne oppgaven. Som et profesjonsyrke, kommer journalistikk med en pakke av ulike verdier, roller og kriterier til hva som kvalifiseres til nyheter (Cappelen 2012, 37). Forskere på feltet mener å kunne vise til en sammenheng mellom

rammene som er gjennomgående i mediene. Typiske kjennetegn er å peke på økonomiske konsekvenser, konflikter og særlig enkelthendelser eller enkeltpersoner (Semekto & Valkenburg 2000, 93) Galtung og Ruge er inne i samme sporet og har blant annet gjennomført en studie som har blitt beskrevet som banebrytende. Her baserer funnene seg på at mediene har ulike kriterier som avgjør hvilke saker som skal dekkes. Et eksempel fra funnene er at negative saker generelt over får mer spalteplass enn positive (Galtung & Ruge 1965, 68). Sigurd Allern poengterer også at mediens markedsposisjon, samt redaksjonelle forskjeller, kan påvirke hvilke kriterier for publikasjon redaksjonen prioriterer (Allern 2001, 159). Et annet aspekt er at ulike ideologiske verdier kan forekomme blant avisene, noe som potensielt kan ha en betydning for hvilke saker som kommer på trykk (Hovden 2010, 252). Dette underbygger makten pressen er i besittelse av, når det kommer til hvordan nyheter vinkles til offentligheten.

Så hva består disse rammekriteriene av? Litteraturen har identifisert en rekke ulike nyhetsrammer som jevnlig forekommer i media (Semekto & Valkenburg 2000, 95). I denne sammenhengen forholder jeg meg til fem ulike rammer som har gått igjen i litteraturen. *Konfliktrammen* legger vekt på konflikter mellom individer, grupper eller institusjoner med motiv om å fange mottakerens interesse. Neuman m.fl. oppdaget at mediene at denne rammen var den mest sentrale under deres studier (Neuman m.fl. 1992, 61-62) *Menneskelig interesseramme* trekker frem menneskelig perspektiv, som gjerne setter følelser som en viktig del av vinklingen av en hendelse, utfordring eller problem. Neuman trekker frem denne rammen som forekommer hyppigst etter Konfliktrammen (Neuman m.fl. 1992 69-72). *Økonomisk konsekvensramme* fokuserer på en hendelse, utfordring eller problem, satt i sammenheng med at det har økonomiske konsekvenser for et individ, en gruppe, institusjon, region, eller et land (Neuman m.fl. 1992, 63-64). *Ansvarsrammen* tar utgangspunktet i et problem eller utfordring ved å tildele en stat, individ, eller en gruppe årsaken, eller løsningen på utfordringene (Semekto & Valkenburg 2000, 96). *Moralske rammer* setter hendelsen, utfordringen eller problemet i en religiøs eller moralsk sammenheng. Ettersom journalister og aviser i utgangspunktet er i besittelse av normer som tilsier at de skal holde seg objektive, blir moralske rammer gjerne referert til indirekte, ved f.eks. at noen andre i artikkelen tar opp problematikken i saken (Neuman m.fl. 1992, 72-74).

Videre har vi Shanto Iyengar som også er vesentlig denne sammenhengen. Han skiller mellom episodiske og tematiske rammer, noe som har fått et solid fotfeste innenfor rammelitteraturen.

Episodiske rammer knytter seg opp mot enkelthendelser, noe Iyengar poengterer handler om hvordan mediene dekker nyhetsaker, med en vinkling som tar for seg (enkelt)personer på bekostning av å sette saken i en større kontekst (Iyengar 1996, 62). Han argumenterer for hvordan manglende bakgrunnsinformasjon gjerne leder til større fokus på individer. Et typisk eksempel som illustrerer dette vil være å intervju en person som nylig har mistet jobben, samtidig som man utelater å se det i sammenheng med den resterende sysselsettingen for resten av området eller landet. Altså rettes fokuset mot problemet, noe Iyengar poengter ikke alltid er hensiktsmessig (Iyengar 1996, 62). Tematiske rammer på den andre siden beskrives som den «optimale» og rammen som bør strebes etter for å oppnå. Denne retter fokuset på å knytte hendelsene inn i en samfunnsmessig og politisk kontekst. Dette gir dermed mottakeren et større og mer helhetlig bilde av situasjonen (Iyengar 1996, 62)

Samtidig må man dypere for å forstå nyhetsrammer og effekten det kan ha på mottakeren. Van Gorp argumenterer for hvordan kultur er en vesentlig faktor i mottagelsen av kommunikasjonen ettersom kulturelle og samfunnsmessige forhold må tas i betraktning. Med dette mener han at innrammingen av saken fra avsender må samsvare med den kulturelle oppfatningen til leseren som et kriterium for at vedkommende skal «godkjenne» rammen (van Gorp 2007, 61). Her kan man se sammenhenger med kommunikasjonsprosessen og trekke paralleller. Det er en modell med som baserer seg på at et budskap skal kodes for å så dekodes. Utgangspunktet er dermed i prinsippet det samme som ideen til van Gorp ved at mottakeren må tolke budskapet til avsenderen, og dermed eksisterer det en risiko at tolkningen ikke samsvarer med intensjonen til avsender (Hall 1974, 3).

Satt i lys av problemstillingen kan vi spørre hvilken effekt nyhetsrammer faktisk kan ha på leseren. Dette er kjernen av rammeanalyser som har som formål å undersøke nettopp dette. Ved å analysere rammen som skal kommuniseres videre til massen ønsker man å kartlegge hvilke utslag dette kan gjøre på mottakeren – særlig er det interessant å utforske hvilke konsekvenser det kan ha for meningsdannelse, basert på rammens fremstilling. Videre vil oppgaven utforske ulike studier som tar for seg nettopp dette for å illustrere effekten nyhetsrammer kan ha på sitt publikum.

Slik det tidligere har blitt poengtert i oppgaven har en sak flere sider, der det faller på journalisten å velge hvilke vinkling som skal belyses og vektlegges. På denne måten blir altså saken

«rammet» inn i det virkelighetsbildet journalisten velger. I studier som baserer seg på nyhets- og kommunikasjonsprosesser, ser vi særlig eksempler på med faglig tyngde der empiri brukes som metode for å illustrere effekter. Ved tilfeller der nyhetsrammer forskes på, benyttes det gjerne et skille; hvordan nyheter blir presentert eller rammet, og hvordan publikum responderer til disse blir rammet (de Vreese 2003, 363). Ettersom utgangspunktet for denne oppgaven er rammer som blir presentert i kommuniserende tekster av mediene, er det nyhetsrammer vi forholder oss til. Nyhetsrammer har vokst seg frem som en av de viktigste teoriene når det kommer til forskning på nyheter, medieeffekter og politisk kommunikasjon. I sin artikkel «Valances news frames and public support for the EU» tar de Vreese for seg nettopp dette. Han mener mye av styrken til rammeteorien ligger i koblingen til kommunikasjonsprosessen som han viser til i sin studie (de Vreese 2003). De Vreese valgte å ikke kun fokusere på rammene i media, eller effekten på mottakeren, men begge deler. Studien tok utgangspunkt i å undersøke hvordan et EU-toppmøte ble dekket i mediene i tre forskjellige land, samt å studere effekten av mediedekningen. De Vreese kunne vise til at en andel på 52 prosent var i disfavør for EU. Av de resterende sakene ble en fjerdedel kodet som nøytral, mens den siste fjerdedelen var i favør av EU (de Vreese 2003, 376). For å se nærmere på effekten, var det også et utvalg på 207 respondenter som svarte på hvordan de responderte til sakene på TV der rammen enten var i favør eller disfavør av EU. Studien kunne vise til at deltagere eksponert for nyheter i disfavør EU i snitt var mer negativ til EU, enn respondentene eksponert for nyheter i favør for EU, var positiv til EU (de Vreese 2003, 361). Med andre ord gir dette en indikator på at negative rammer har større effekt og påvirkning.

Studien til de Vreese er et godt eksempel som illustrerer påvirkningskraften til mottakeren av budskapet, og også hvordan det potensielt kan bidra til meningsdannelse i en konkret retning av en sak. De Vreese går også enda dypere ved å se på hva det faktisk innebærer i å bli påvirket av nyhetsrammer. Han deler det inn to ulike perspektiv for å forklare effekten nyhetsrammer kan ha på sitt publikum. Det ene er *tilgjengelighetseffekt* som tar utgangspunkt at rammer mottakerne er blitt eksponert for i media vil lede til å gjøre diverse minner mer tilgjengelig enn andre (de Vreese 2010, 193). Altså vil rammen som saken blir presentert i kunne bidra til å påvirke hvilket minne leseren bruker når vedkommende skal danne seg en mening om en respektiv sak. Dette er også sentralt hos Druckman som poengterer at mennesker automatisk og ubevisst baserer sine politiske vurderinger basert på hvilke minner som blir gjort mest tilgjengelig (Druckman 2001, 235). For å illustrere dette enda tydeligere er poenget til Druckman at det for eksempel ved

politiske saker som dukker opp i mediene, vil være en pådriver for hvilke minner som blir tilgjengelig. Saker med politisk interesse – typisk eksempel; økonomi – kan dermed være med på å påvirke mottakerens holdninger til hvordan statsministeren leder nasjonen. I en sak som beskriver den nåværende økonomiske situasjonen i en negativ ramme, vil man kunne argumentere for at dette er et minne som vil tilgjengeliggjøres for mottakeren når han/hun skal reflektere og gjøre seg opp en mening om statsministeren

Samtidig er denne formen for kognitive prosesser ikke ukjent i denne sammenhengen. Scheufele og Tewksbury setter de samme prinsippene i større grad opp mot *priming* som i grunn er en velkjent teori, og som gjerne knyttes sammen med rammeteori. De skriver at det i hovedsak er priming, og med det korttidseffekten som er en avgjørende faktor for hvilke minner som blir tilgjengeliggjort for leseren (Scheufele & Tewksbury 2007, 15-16). For å se nærmere på priming-begrepet benytter jeg meg av psykologene Allan M. Collins og Elizabeth F. Loftus. De fremstiller priming som en prosess der noen spesifikke elementer fra for eksempel en nyhetssak trekkes fram i rammen og blir fremtredende. De argumenter videre hvordan dette kan lede til at media prioriterer visse problemstillinger på bekostning av andre, og hvordan dette kan bidra til hvordan massene vurderer politikere og regjeringer (Scheufele & Iyengar 2014, 8). Det andre perspektivet er *anvendelseeffekt* som har klare skiller fra tilgjengelighetseffekten. Anvendelseeffekten tar for seg at mottakeren av ulike beskjeder kan knytte disse sammen og assosiere disse med hverandre og dermed se sammenhenger mellom dem (Scheufele & Tewksbury 2007, 15). I teksten til Scheufele og Tewksbury benytter de seg av et eksempel som beskriver begrepet godt: «En nyhetssak som antar en sammenheng mellom skattepolitikk og arbeidsledighet. Saken kan komme med forslag om at det å senke eller øke skatten er å foretrekke om man ønsker lavere eller høyere arbeidsledighet» (min oversettelse). Tanken er dermed at vedkommende vil knytte disse sammen når det dukker opp spørsmål relatert skatt (Scheufele & Tewksbury 2007, 15). Derfor poengterer også Scheufele og Tewksbury at priming og anvendelseeffekten bør skilles fra hverandre. Det baserer seg på at priming tar for seg korttidseffekten med tanke på at disse er mer tilgjengelig. Rammer er derimot anvendelseeffekten som grunner i at mennesker kan knytte ulike saker i mediene for koble disse sammen og se sammenhenger (Scheufele & Tewksbury 2007). Det eksisterer også ytterligere litteratur som støtter seg opp mot dette synet. Nelson argumenterer blant annet for at effekten av rammer først fremst ikke har sitt opphav i ny informasjon relatert til en problemstilling, men en ramme med fokus på visse aspekter av

utfordringen, og når denne samsvarer med mottakeren syn, vil rammen ha effekt. Altså mener Nelson at kraften i rammen ikke ligger i ny informasjon, men snarere fra allerede eksisterende kunnskap som rammene bidrar til å aktivisere. Ettersom mottakeren har mer kjennskap til det emnet, vil dette altså veie tyngre (Nelson 1997, 233).

2.3.1 Nyhetsrammer tilknyttet flykninger og innvandrere

Det finnes flere studier som tatt for seg ulike undersøkelser knyttet til hvordan flykninger og innvandring blir rammet i media. Uten mulighet til å gjennomgå samtlige, vil jeg trekke frem noen fremtredende eksempler. Resultatene peker mot samme trend uavhengig av kanal i form av tv eller presse ved at immigranter, flykninger og asylsøkere enten blir rammet som en trussel eller som et offer (Gripsrud, m.fl. 2017, 2). En amerikansk studie tok for seg hvordan media rammet inn masseimmigrasjonen fra Cuba i 1980. 125 000 cubanere kom i land i Sør-Florida. Studien viste til at media i innledende fase var relativt positive for å så ta en annen retning. Tendensen endret seg mot en negativ holdning mot cubanerne som gjerne ble beskrevet som kriminelle og andre negative karakteristikk (Hufker & Cavender 1990, 321). En annen amerikansk studie kunne vise til samme tendens der Cisneros argumenterer for at immigranter blir metaforisk beskrevet som kriminelle, sykdommer og lignende (Cisneros 2008, 591). Det har også blitt gjort en australsk undersøkelse som så nærmere på visuell fremstilling av flykninger på forsiden av to store australske aviser. Resultatet gjorde at de argumenter for at flykninger først og fremst blir fremstilt i grupper som gjerne kommer i båter. Det var lite fokus på den menneskelige tragedien, og mer fokus på at dette kan bety en trussel med fokus på sikring av egne grenser (Bleiker m.fl. 398). Mer relevant for denne oppgaven er studien til Gripsrud, Hovden og Mjelde som tar for seg hvordan flykningskrisen i 2015 ble rammet i skandinaviske aviser. De konkluderte med at skandinaviske aviser på generelt grunnlag skriver mindre om de negative konsekvensene enn europeiske aviser, samtidig som de merket et skifte hos alle tre land mot slutten av utvalgsperioden, hvor fokuset dreide seg bort fra menneskelige perspektiver og mer mot konsekvenser. De argumenter også for at deres funn er i tråd med historiske og politiske forskjeller i landene, som offentlig diskurs og politiske reguleringer når det kommer til immigrasjonstemaet. Sverige var altså mer positivt mot flykningene mens Danmark var mest negativ. Norge befant seg i midten av disse (Gripsrud m.fl. 2017).

2.3.2 Studere nyhetsrammer

Jörg Matthes og Matthias Kohring redegjør for i sin artikkel for ulike tilnæringer for å studere nyhetsrammer, gjennom en oversiktlig inndeling av metodene. De skiller mellom fem ulike tilnæringer. Disse er; Den lingvistiske, den computerassisterte, den hermeneutiske og den deduktive tilnærmingen (Matthes & Kohring 2008, 259-263). De fire førstnevnte er alle induktive, og kan dermed i ulik grad kategoriseres som kvalitative fremgangsmåter. Typisk for disse rammene og studier er at de ofte vil være sakspesifikke, og derfor innebære en god fremgangsmåte for å samle informasjon hvordan ulike saksfelt blir presentert, samt hvilke aspekter som prioriteres og hvilke som velges bort. Samtidig blir rettet et kritisk blikk mot disse metodene, som generelt går ut på at resultatet vil være krevende å gjenta for eventuelle andre forskere (Matthes & Kohring 2008, 259-263). I samme artikkel foreslår Matthes og Kohring en ny tilnærming som baserer seg på en så kalt *clusteranalyse* (videre referert som klyngeanalyse), inspirert av Entman's klassiske definisjon på rammer. Definisjonen tar utgangspunkt i at rammen inneholder et problem, årsaken til problemet, en moralsk evaluering av problemet, og hvordan det kan løses. Med dette som bakteppe lager de et relativt stort variabelsett som er knyttet mot nettopp dette. Altså variabler som baserer seg på problemdefinisjoner (problem), aktører som man antar er ansvarlig for ulemper og fordeler (årsak), Hvem som får fordeler eller ulemper av problemet (moral), og en fremstilling som enten er negativ eller positiv som representerer løsningen (løsning). Klyngeanalysen gjennomføres etter dette og det er selve analysen som vil avgjøre hvor mange rammer og definisjonen på rammen, avhengig av hvilke variabler som samspiller og danner mønstre. Matthes og Kohring argumenter for denne metoden nettopp for at de mener det sikrer interkoderrealibilitet dersom andre forskere skulle forsøke å gjenskape undersøkelsen (Matthes & Kohring 2008, 263-265).

2.4 Oppsummering

Videre er en oppsummering for å sette teorien i kontekst med forskningsspørsmålene og hva undersøkelsen ønsker å måle. Undersøkelsen tar utgangspunkt i kodeboken som er forankret i teorien. Forskningsspørsmål én sentrerer seg rundt hvordan hvilke utfordringer og aspekter mediene fremhever når det kommer til saker som omhandler flyktninger og innvandrere. Dette er knyttet opp mot teori som er med på avgjøre hva som blir til nyheter (Cappelen 2012, Galtung &

Ruge 1965). Også Shanto Iyengar er relevant her med episodiske og tematiske rammer, for å se nærmere på hvordan utfordringene vinkles, og hvilken type nyhetsramme de kommer i (Iyengar 1996), Neuman m.fl. 1992). Forskningsspørsmål to leggvekter også et kriterium som særlig har vist seg å være utslagsgivende for avgjøre om det er en nyhets sak. Negative rammer får generelt mer spalteplass (Galtung & Ruge 1965). Ettersom forskning som er redegjort for teorikapitlet viser til hvor sentral denne rammen er, samt at den har sterk effekt på mottakeren, vil det være meningsfullt å sette dette i kontekst med oppgavens problemstilling og tilegne det en eget forskningsspørsmål (de Vreese 2003, 376). Samtidig vil dette gi et sammenligningsgrunnlag med tidligere forskning, for å kunne se hvordan tendensen har utviklet seg (Gripsrud m.fl. 2017). Forskningsspørsmål tre vil i større grad poengtere ut hvilke ulikheter vi ser i vinklingen mellom landene, med utgangpunkt i forskjeller som fremkommer blant nyhetsrammene. Det vil også settes i sammenheng med Matthes og Kohring og klyngeanalyse som skal bidra til å kartlegge hvilke rammer som er gjennomgående, noe som vil bidra til en komparativt grunnlag mellom landene (Matthes & Kohring 2008).

3 Metode

Dette kapitlet vil redegjøre for hvilken tilnærming jeg har til metoden for å undersøke fenomenet. Oppgaven vil se nærmere på hva jeg baserer utvalget på og hvordan dette avgrenses. Jeg vil også konkretisere og forklare metodeformen og hvorfor valget falt på en kvantitativ innholdsanalyse.

3.1 Uvelgelse i undersøkelsen

I utformingen av en kvantitativ innholdsanalyse må det avgjøres hvilket materiale som skal registreres og analyseres (Østbye m.fl. 2013, 212). Dette er for å begrense informasjonen til den grad at prosjektet er gjennomførbart, samtidig som det er omfattende nok til at resultatet kan si noe om fenomenet. Disse enhetene må defineres, for å så gjøre en utvelgelse av hvor stort utvalget skal være. Altså må det klargjøres hvilke enheter som skal registreres og hvor stort utvalget skal være (Østbye m.fl. 2013, 212). I dette tilfellet vil samtlige artikler som omhandler flykninger eller innvandrere på en eller annen måte, være kvalifisert til å bli kodet.

3.1.1 Tidsperiode

Østbye m.fl. poengterer at slike avgjørelser først og fremst skal forankres i problemstillingen. Undersøkelsen har som formål å undersøke strukturelle forskjeller mellom landene der utgangspunktet ikke er i en enkelthendelse, men heller den generelle forskjellen knyttet til deknningen av et spesifikt tema. Tidsperioden baserer seg derfor gjennom et tilfeldig utvalg av artikler gjennom en et helt år, i randomisert rekkefølge slik at visse perioder av året ikke skulle bli overrepresentert. Dette sikrer dermed at dataen er representativ for den generelle mediedekningen på temaet, og ikke preget av enkelthendelser i korte perioder (Østbye m.fl. 2013, 215). Det var ønskelig med så nytt datamateriale som mulig, men ettersom verktøyet som var tilgjengelig for innhenting av disse artiklene kun hadde fullstendige arkiver fra 2018 og ikke fjoråret, ble 2018 året utgangspunkt for undersøkelsen (Østbye m.fl. 2013, 215). At det kan ha forekommet endringer i hvordan temaet dekkes i dag er en potensiell risiko, men samtidig vurderer jeg dataen fra 2018 såpass ferskt at det ikke svekker oppgavens overordne mål og aktualitet.

3.1.2 Utvalg av aviser

Som nevnt må utvalget begrenses, og i samsvar med det overordene formålet til oppgaven, vil enhetene bestå av avisartikler. I dette tilfellet to aviser fra hvert respektive land. Opprinnelig var ideen å benytte seg av de to ledende avisene i hvert land, men på grunn av uforutsette utfordringer knyttet til NTNUs avtale med Retriever og deres tjeneste ATEKST, måtte alternative løsninger vurderes. Det fremkom senere at veileder hadde fått tilgang til FACTIVA som hadde fullverdige mediearkiv fra utvalgte medier i Norge og Sverige. Riktignok var utvalget av aviser fra begge land svært begrenset, men allikevel nok til at det ikke påvirket oppgavens overordnede mål. Valget falt på en riksdekkende og en lokalavis fra hvert land. Henholdsvis Aftenposten og Bergens Tidende fra Norge, samt Dagens Nyheter og Helsingborgs Dagblad fra Sverige. Aftenposten er i dag Norges største avis medberegnet nett og opplag, og har en posisjon som en seriøs avis med formål om å levere uavhengige nyheter (Schibsted 2020). Bergens Tidende er Norges største avis utenfor Oslo, og er hovedkilden for nyheter i Bergensregionen. De dekker alle områder av nyheter (Schibsted 2020). Dagens Nyheter er en av Sveriges største aviser og er en uavhengig liberal avis som dekker alle områder (Uppslagsverket 2020). Helsingborgs Dagblad er en regionavis tilknyttet Helsingborg, men dekker også riksdekkende. Avisen er uavhengig (Uppslagsverket 2020).

Sammen med veileder utformet vi søkeord som skulle fange opp relevante artikler. Det er å forvente at denne metoden ikke vil innhente samtlige relevante artikler på temaet, samtidig er ikke dette sentralt på bakgrunn av problemstillingen til oppgaven, samt at koding av samtlige artikler uansett ville vært urealistisk. Jeg anser utvalget til å være tilstrekkelig mangfoldig for å utgjøre en representativ, kvantitativ innholdsanalyse om fenomenet.

3.2 Kvantitativ innholdsanalyse

Metoden skal ta hensyn til det overordene målet med oppgaven – altså problemstillingen. Dette innebærer at problemstillingen er avgjørende for valg av metode for undersøkelsen (Johannesen, Tuft og Christoffersen 2016, 59). Valget falt derfor på å utføre en kvalitativ innholdsanalyse, ettersom dette er metoden som egner seg best for å utforske problemstillingen. Helge Østbye m.fl. definerer kvantitativ innholdsanalyse som «*..dataregistrering og analyseteknikker som søker mot en systematisk, objektiv og kvantitativ beskrivelse av innholdet i et budskap*» (Østbye m.fl. 2013, 208). Kristen Ringdal skriver at sosiologer og medieforskere kan benytte seg av

kvantitative innholdsanalyser for å forske på diverse dokumenter (Ringdal 2013, 113) Østbye m.fl. trekker frem flere punkter der han beskriver hvilke formål metoden kan benyttes for. Blant annet beskrive mønstre og tendenser i kommunikasjonen, og kartlegge hvordan mediene fremstiller ulike grupper (Østbye m.fl. 2013, 209). Ettersom dette er kjernen i problemstillingen, oppleves valg av metoden som et opplagt valg. Metoden ble utviklet av samfunnsvitenskapelige medieforskere, der opphavet kan settes i sammenheng med interessen for å forske på propaganda i mellomkrigsårene og under 2. verdenskrig. Mer relevant i denne sammenhengen utviklet det seg også en gren som med grove innholdsanalyser for å illustrere hvordan ulike aviser hadde systematiske forskjeller i innhold, samt et ønske om å utforske om eierskifte i avisen endrer politiske orientering (Østbye m.fl. 2013, 209-210). Dette viser til hvordan kvantitativ innholdsanalyse er et metodeform med lange tradisjoner som fortsatt den i dag i dag er aktuell, slik denne oppgaven er et eksempel på. Analysen i oppgaven har en kvantitativ tilnærming ved at jeg gjennom en systematisk registrering og telling av artikler skal streve mot objektivitet og unngå skjønsmessige vurderinger i den grad det er mulig. I metode er det vanlig å skille mellom *deduktive* og *induktive* analyser. Ettersom jeg i oppgaven tar utgangspunktet i å besvare forskningsspørsmål med allerede definerte rammer og kriterier har jeg en deduktiv tilnærming til undersøkelsen (Østbye m.fl. 2013, 113).

3.3 Kvalitetssikring på forskningen

Målet med forskningen vil være å utføre en undersøkelse som vil gi et innblikk i virkeligheten når det kommer til fenomenet man utforsker. I slike undersøkelser vil det alltid eksistere et viss avvik fra den faktiske virkeligheten (Østbye m.fl. 2013, 208). For minimere dette avviket er det gunstig å vurdere kvaliteten på forskningen, samt gjennomgå hvilke tiltak som gjennomføres for å etterstrebe dette.

3.3 Kvalitetssikring på forskningen

Målet med forskningen vil være å utføre en undersøkelse som vil gi et innblikk i virkeligheten når det kommer til fenomenet man utforsker. I slike undersøkelser vil det alltid eksistere et viss avvik fra den faktiske virkeligheten (Østbye m.fl. 2013, 208). For minimere dette avviket er det gunstig å vurdere kvaliteten på forskningen, samt gjennomgå hvilke tiltak som gjennomføres for å etterstrebe dette.

3.3.1 Statistisk signifikans

For å måle den statistiske signifikansen i undersøkelsen slik at en vurdering på generalisering av resultatet kan gjøres, brukes χ^2 -kvadrat i STATA. Nivået som bør oppfylles er satt til en p-verdi på 0.05 som er typisk for den type forskning som skal utføres i denne oppgaven (Ringdal 2008, 268). P-verdien vil bli angitt, eller på siden av raden når tabellen er en sammenslåing av flere tester i STATA. Også chi-kvadraten vil bli notert sammen med frihetsgraden. Har det utslag for resultatet og analysen, vil det også bli kommentert i teksten om ulike funn ikke tilfredsstiller kravet. Ettersom jeg er i besittelse av et relativt lite datasett bestående av totalt 300 analyseenheter, kan dette slå ut negativ for signifikante resultater. Tester med få analyseenheter vil øke sannsynligheten for ikke-signifikante funn, ettersom dette er sterkt avhengig av utvalgsstørrelsen (Ringdal 2008, 209). Selv med funn som kan være generaliserbare kan jeg ikke utelukke at disse funnene skyldes tilfeldigheter. Dette vil bli kommentert og rapportert der det er logisk å poengtere signifikante forskjeller.

3.3.2 Validitet og reliabilitet

Uavhengig av observasjonsmetode vil det så godt som alltid eksistere et avvik mellom virkeligheten og det man som forsker faktisk kan observere og analysere. Dette refereres gjerne som *målefeil* og oppstår ved at den avleste verdien ikke samsvarer med den sanne verdien (Østbye 2013, 26). I undersøkelser og analyser som denne, vil man derfor streve etter validitet som skal si noe om gyldigheten og troverdigheten i resultatet. I det store bildet dreier dette seg om relevansen av innsamlet data, og analysen i forhold til problemstillingen. Østbye m.fl. poengterer at validitet er et svært omfattende begrep som kan være krevende å gi en konkret og dekkende definisjon. En enkel og god forklaring som illustrerer essensen fremstilles i boken til Østbye m.fl. slik; «(...) det å måle det en sikter mot å måle» (Østbye 2013, 26). Reliabilitet er også underforstått validiteten, men skiller seg ut ved at mer konkret tar for seg påliteligheten når det kommer til kvaliteten i innsamlingen, bearbeidelsen og analysen av dataen. Østbye m.fl. skriver at validiteten og reliabiliteten til sammen utgjør den overordnede validiteten for analysen, der det svakeste leddet er gjeldende for styrken i oppgaven som helhet (Østbye 2013, 27). For å etterstrebe dette er problemstillingen nøye betraktet i utformingen av kodeboken slik at variablene faktisk skal muliggjøre det å svare på problemstillingen og forskningsspørsmålene. Kimberly Neuendorf poengter blant annet hvordan de teoretiske definisjonene av de ulike begrepene må gjenspeiles i undersøkelsen (Neuendorf 2017, 130). I dette tilfelle defineres de

mest sentrale variablene først teoretisk, så operasjonelt, for kunne innhente data på observasjoner basert på de teoretiske begrepene som er med på å danner definisjonsmessig validitet (Østbye m.fl. 2013, 216). Østbye med flere skriver også hvordan objektivitet i størst mulig grad skal jaktes etter. Ettersom en innholdsanalyse aldri vil være en nøyaktig beskrivelse av virkeligheten, er det viktig å skille med at objektivitet i denne sammenhengen betyr at «*samsvar i kodingen av et materiale på tvers av enkeltpersoner (kodere)*» (Østbye m.fl. 2013, 208). Med dette som utgangspunkt har det derfor blitt utviklet fremgangsmåter for å måle nettopp dette – dette kalles en intersubjektivitetstest. Testen gjør det mulig å regne ut i hvilken grad de ulike klassifiseringene samsvarer mellom ulike kodere som jobber med samme materiale. Dette fungerer som et mål for den delen av reliabiliteten som man kaller intersubjektiviteten (Østbye m.fl. 2013, 221). Ved å la to eller flere kodere kode samme data, kan man synliggjøre hvor stor andel som faktisk er kodet likt/ulikt. Riktignok ved tilfeller der det er få variabler øker det sjansen for at koderne koder samsvarende med hverandre ved tilfeldigheter. I mitt tilfelle er det et relativt stort utvalg av variabler, og undersøkelsen er derfor avhengig av en detaljert kodebok med forklaringer som bidrar til at ulike kodere kan gjøre de samme vurderingene. Dette er mer krevende, men et godt resultat som viser til en at en høy andel av enhetene er kodet likt, vil være en indikasjon på en sterkt reliabilitet på intersubjektiviteten (Østbye 2013, 221). I vedlagt kodebok forekommer det forklaringer som fungerer som regler og kriterier hvordan dataen skal behandles. Som den eneste på dette prosjektet kan det være krevende å sikre dette, og en potensiell løsning er å utføre en pilotstudie i stadiet før selve analysen. Dette åpner rom for å kartlegge eventuelle mangler ved kodeboken der forklaringer på variabler og kategorier kan være mangelfulle og ufullstendige. Dermed vil det være tid for korrigeringer der svakheter skulle forekomme (Neuendorf 2017, 172).

3.3.3 Intersubjektivitetstest

For å etterstrebe det overnevnte valgte jeg å utføre en intersubjektivitetstest. Dette ble gjennomført ved at jeg sendte kodeboken medfulgt av et sett tilfeldige artikler som vedkommende skulle kode på bakgrunn av mine variabler. Personen er en nåværende studiekollega som arbeidet med et lignende prosjekt og var dermed kjent med prinsippene vedrørende en kvantitativ innholdsanalyse. Totalt ble ti enheter kodet, og deretter sammenlignet med min egen koding av de samme enhetene. Variabler som inneholdt kategoriseringer som for eksempel «I stor grad» og «Dominerende» ble slått sammen for å unngå å legge for stor

betydning i små skjønsmessige vurderinger. Resultatet viste til at majoriteten av variablene ble kodet likt, med noen klare unntak. Særlig variabelen som omhandlet episodiske og tematiske rammer viste seg å være utformet på en ugunstig måte, og viste til store sprik i kodingen. For å forebygge dette ble variabelen endret og utformet på nytt med veiledning fra veileder. Forklaringen ble også forbedret med tydeligere forklaringer på de respektive variablene. Det ble også gjort visse omformuleringer på verdiene, ettersom testen viste at noen av verdiene ble tolket ulikt av koderne. Eksempelvis ble «I liten grad» omformulert til «i noen grad» på noen av variablene ettersom dette var mer treffende. I variabelen «ansvarsramme» kom det frem at verdi «6» ikke ble oppfattet på tiltenk måte av den andre koderen, slik at noen av enhetene ble kodet med verdi «7» som representerer «andre». Verdien «6» ble dermed omformulert til «EU/internasjonalt» og bør dermed reparere usikkerheten rundt verdien.

3.4 Enheter og variabler

Med tidsperiode og medium allerede fastsatt, kan vi se nærmere på selve enheten. Utvalget for enheter består i denne analysen av artikler. Det innebærer at hver artikkel (enhet) vil gjennom et sett med variabler. Som nevnt må disse være hensiktsmessig i forhold til den overordnede problemstillingen for at analysen skal bli fruktbar (Østbye 2013, 216). Variablene er valgt ut i fra en deduktiv tilnærming med utgangspunkt i tidligere teori og forskning. Jeg vil videre ha en gjennomgang over de mest sentrale variablene i oppgaven for å gi detaljert innsikt i selve utvelgelsen og grunnlaget for dataen som skal benyttes i analysen. En fullstendig oversikt av samtlige variabler fremkommer i kodeboken som vedlegg. Datamaterialet vil innføres i analyseverktøyet STATA, der hver enkel enhet vil bli registret opp mot settet av variabler som dermed vil utgjøre datamatriksen. Jeg vil videre gå gjennom de mest sentrale trekkene av de ulike variablene som er grunnlaget for undersøkelsen.

3.4.1 Artikkelens innhold

De første variablene tar for seg mer generell informasjon om artikkelen. Dette omfatter typiske ting som tittel dato og hvilken avis artikkelen stammer i fra. Videre fokuserer variablene mer på selve innholdet i artikkelen. Dette innebærer kategorisering ut fra ulike sjangere som er typiske for avisartikler. Eksempler på dette består av mer subjektive sjangere som leserinnlegg og lederinnlegg, til mer objektive innslag som nyhetsartikler og nyhetsreportasjer. For å supplere med flere variabler som beskriver innholdet, kodes også artiklene opp mot Shanto Iyengar teori

rundt episodiske og tematiske rammer. Det kan bidra med innsikt i hvordan forfatteren eller journalisten vinkler saken som dekkes, samt gi et sammenligningsgrunnlag mellom landene for hvilken tilnærming som foretrekkes. Videre kodes artikkelen ut i fra hvilke(n) nasjon(er) som innholdet tar utgangspunkt, samt i hvilken grad artiklene omhandler flyktninger og immigrasjonsrelaterte temaer.

De påfølgende variablene er en forlengelse av sistnevnte variabel for å kategorisere hvilke aspekter som artikkelen omhandler når det kommer til flyktninger og migrasjon. Kategoriene er designet med formålet til å kunne fange opp majoriteten av de ulike aspektene jeg antar er gjennomgående for temaet. Blant annet kodes «type migrasjonsprosess» slik at artikler som tar for seg båtflyktninger eller andre typer for migrasjon, fanges opp og kategoriseres. Samme tilnærming brukes på en rekke andre variabler som tar for seg ulike aspekter som kan være tilstede gjeldende dette temaet. Disse består blant annet av type migrasjonsprosess, farer/utfordringer ved migrasjonen, integrasjon og regulering av immigrasjonspolitik. Majoriteten av disse inneholder underkategorier, slik at flere nyanser kan bli plukket opp. Fellesnevneren for disse variablene er at det har som objekt å fange opp hvilke aspekter vedrørende teamet som får mest spalteplass, i tillegg til at det muliggjør et sammenligningsgrunnlag for å kartlegge ulike prioriteringer i mediene i de to respektive landene. Videre blir det artikkelen kodet etter hvilken grad situasjonen vurderes som positiv/negativ, samt en evaluering av framtidsutsiktene basert på det som fremkommer i artikkelen.

3.4.2 Nyhetsrammer og tiltak

Videre ønsker jeg å sette artiklene i lys av de etablerte nyhetsrammene. Disse baserer seg på teorier som er veletablerte på feltet og redegjort for i kapittel to (Neuman 1990). Samtlige av de fem nyhetsrammene fungerer som en variabel med formål å kunne gi et større bilde av vinklingen i de ulike artiklene. Artikkelen kan inneholde flere nyhetsrammer og vil bli kodet fra et sted mellom «ikke tilstede» til «dominerende». Noen av rammene er i tillegg supplert med tilleggsvariabler slik at den gjeldende rammen kan utforskes på et dypere nivå. Dette gjelder konfliktrammen, økonomisk konsekvensramme og ansvarsrammen, slik at det kan kartlegges hvem som er aktører i konflikten, hvem som er holdes økonomisk ansvarlig i artikkelen, og i hvilken grad innvandrere/flykninger holdes ansvarlig. Det forventes også at en del av artiklene vil inneholde forslag til tiltak som kan gjennomføres for å møte utfordringene som skildres. Derfor

ble det utformet et utvalg av variabler som tar for seg potensielle tiltak som forventes å være mest aktuelle – for eksempel forslag om strengere migrasjons/asylregulering, eller utvisning/deportering. Er noen av momentene tilstede, kodes de fra 1-5 der 1 representerer «nevnes, men omfavnes ikke», mens 5 er «nevnes og omfavnes helt»

3.5 Klyngeanalyse

En klyngeanalyse (oversatt fra *cluster analysis*) skal også gjennomføres for å avdekke mønstre for hvordan de respektive landene dekker flyktninger og innvandring. Dette fungerer som en forlengelse av selve undersøkelsen, i motsetningen til den første delen av innholdsanalysen som vil se rammene og variablene mer hver for seg, hvor klyngeanalysen ser på samspillet mellom disse variablene. I oppgaven og i kodeboken er ulike rammer i form av nyhetsrammer allerede redegjort for, samt benyttet som et utgangspunkt for kodingen av artiklene. En klyngeanalyse har en annen tilnærming ved at rammene blir definert i etterkant av analysen. På bakgrunn av hva klyngene vektlegger navngir man disse og defineres slik at de i større grad er en representasjon av de reelle rammene avisene tilknyttet dette temaet (Matthes & Kohring 2008, 263). Altså består hver ramme av flere rammeelementer basert på de gitte variablene (se kodebok). Det forventes at disse grupperer seg systematisk sammen og danner et konkret mønster som utgjør rammen, og gruppert sammen gjennom en *hierarchical cluster analysis* (Matthes & Kohring 2008, 264). Blant fordelene med denne fremgangsmåten er at koderne ikke vet hvilken ramme de koder, ettersom disse baserer seg på et sett av flere variabler. Dette bidrar til å styrke intersubjektiviteten i analysen. Dermed blir rammene definert av empiriske resultater fremfor subjektive konstruerte rammer (Matthes & Kohring 2008, 265).

4 Analyse

Etter å ha gjennomført den kvantitative innholdsanalysen ble totalt 300 artikler kodet. Disse er innhentet fra mediearkivet FACTIVA fra fire ulike aviser året 2018. Hvert land er her representert med henholdsvis to aviser hver.

Tabell 1. Analyseenheter

Avis	Antall artikler	Prosent
Aftenposten	100	33%
Bergens Tidende	50	17%
Dagens Nyheter	100	33%
Helsingborgs Dagblad	50	17%
Totalt	300	100%

Tabell 1 viser en oversikt over hvordan analyseenheter har blitt fordelt. Som tabellen illustrerer er antallet fordelt likt på landene – 100 artikler er analysert fra hver de to landsdekkende avisene, mens 50 fra artikler har blitt gjennomgått fra hver lokalavis. Artikkene er et tilfeldig utvalg fra år 2018. Ettersom mengde data analysert fra hvert land er tilsvarende, gir dette det samme grunnlaget for en analyse av medietendenser i begge land. Videre skal jeg gjennomgå det deskriptive resultatet fra analysen ved å belyse de mest relevante og sentrale funnene i analysen sett i lys av problemstillingen og forskningsspørsmålene.

4.1 Vinkling

Innvandringsdebatten har vært et sentral tema i den offentlige diskusjonen lenge, og har satt sitt preg på dagsorden. Pressen har dekket temaet hyppig, og i tråd med Walter Lippmanns tanker vil pressen være utslagsgivende for å skape aktualitet i hvilke hendelser offentligheten skulle bry seg om (Lippmann 1992). Undersøkelser viser til det som det viktigste samfunnsspørsmålet for svært mange (Ohlsson m.fl. 2016). Samtidig viser rammeteorien til betydningen av vinklingen av innholdet. Jeg vil derfor videre presentere en rekke tabeller som belyser dette, for å illustrere forskjeller og likheter blant landene.

Tabell 2. Fokuseland

Fokusland →	Ikke tilstede	Norge	Sverige	Gruppe av land	Annet land i Europa	EU/Europa	Utenfor Europa
Norge	1	93	13	11	10	13	9
Sverige	1	0	117	10	1	15	6

$X^2(6) = 184.35; p < .001$

Den overnevnte tabellen viser en oversikt over hvilke land artikkelen har som sitt hovedfokus. Kategorien «EU/Europa» viser til enheter med hovedfokus på EU, eller land som i artikkelen knyttes til EU i artikkelen. Resultatet er oppgitt i antall artikler. Det er tydelig overvekt fra begge land med en tendens til og først og fremst dekke sitt eget land, noe som ikke kan beskrives som en overraskelse. Verdt å nevne er en markant forskjell i hvilken grad Norge og Sverige dekker hverandre vedrørende innvandringstemaet. Totalt 13 artikler er fordelt på de to norske avisene hadde Sverige som hovedfokus, mens svensk media fortsatt hadde til gode å ha et norsk hovedfokus etter 150 analyserte artikler. Som tabellen viser, forekommer også andre ulikheter, men avvikene vurderes som små og heller en indikator på at avisene har relativ lik dekking av når det kommer til mengde av artikler knyttet til land utenfor sitt eget.

4.1.1 Episodiske og tematiske rammer

Som tidligere redegjort for i oppgaven skiller Shanto Iyengar mellom episodiske og tematiske rammer. Episodiske rammer tar for seg enkelthendelser som gjerne fokuserer på individets oppfatninger og erfaringer på bekostning av å sette det i større kontekst av temaet/utfordringen. Tematiske rammer derimot setter problemstilling i lys av et større bilde som skal gi mottakeren et mer helhetlig bilde over situasjonen, noe Iyengar også poengterer er den ideelle rammen (Iyengar 1996, 62). Innvandringsdebatten har vært utsatt for et stempel som legger lokk på ubehagelig sannheter og der samfunnet har lav tillitt til at mediene dekker alle aspekter ved saken – både i Sverige og Norge (Andersson 2017 29, Hagelund 2004, 547) Skulle dette stemme kan man kunne anta at det vil gjenspeiles i et høyt forbruk av episodiske rammer.

Undersøkelsen besto av tre variabler knyttet til episodiske og tematiske rammer. Dette på bakgrunn av at det opplevdes som mest hensiktsmessig å fordele episodiske rammer på bakgrunn av et fokus på elitepersoner eller borgere. I tabellen under presenteres en oversikt over de tre variablene og i hvilken grad rammen var tilstede. Andelen som er presentert er den totale forekomsten av rammen av samtlige artikler. Artikkelen kan også inneholde innslag av både episodiske og tematiske rammer. Dermed kan enheten registreres i flere av kategoriene. Tabellen viser kun oversikt over enheter der rammen er kodet som «stort sett tilstede».

Tabell 3. Episodiske og tematiske rammer

Stort sett tilstede →	Episodisk - Eliteorientert	Episodisk- Borgerorientert	Tematisk
Norge (n=150) %	11	39	55
Sverige (n=150) %	3	39	61
X ² (2)	15.63; p<0.05	1.77;p>.10	2.87;p>.10

Analysen viste til små forskjeller blant nasjonal- eller regionalaviser. På bakgrunn av dette valgte jeg å slå sammen avisene som tilhørte samme land, slik at ulikheter blant landene skulle bli mer synlig. For å utforske videre på dette kan man påpeke den mest åpenbare forskjellen.

Gjennomgang av artiklene viser til at det var vesentlig forskjeller blant avisene i Norge og Sverige når det kom til representasjonen av episodiske rammer som var eliteorientert, med tung

overvekt hos norske medier sammenlignet med Sverige. Dette indikerer at Aftenposten og Bergens Tidende i større grad har gitt spalteplass til elitepersoner og fremhevet deres meninger og erfaringer. I de svenske avisene fremkommer denne rammen i kun 2,7 prosent av artiklene. Dette tyder på at politikere og andre fremtredende personer i samfunnet generelt får mindre dedikert plass som hoveddrammen når innvandring dekkes av svenske medier. Andelen episodiske rammer som var borgerorientert viste seg å være oppsiktsvekkende like på tvers av landegrensene. 39,33 prosent i Norge og 38,67 prosent av de svenske artiklene hadde denne vinklingen. Typisk for disse var leserinnlegg publisert av avisene med ganske subjektive meninger dedikert til en liten del av den overordnede utfordringen knyttet til temaet.

Artikler med en tematisk ramme viser også til en tendens av en relativ lik fordeling blant landene. Samtidig skal det fremheves at rammen forekommer i 5 prosent flere artikler i Svenske aviser sammenlignet med norske. Med Iyengar som poengter dette som den foretrukne rammen og det journalister bør jobbe for etterstrebe (Iyengar 1996, 62), kommer Sverige mest positivt ut av det. Allikevel bør det nevnes at begge land kan vise til tematiske rammer i over halvparten av artiklene, og også Norge kommer godt ut av det. Analysen viste til en rekke nyhetsartikler som har gitt utslag på dette området. De inneholdt gjerne flere intervjuobjekter som støttet hver sin side av saken, med en journalist som supplerte innholdet med fakta og informasjon fra et større perspektiv vedrørende temaet. Samtidig skal det kommenteres at de episodiske borgerorienterte og tematiske rammene ikke var statistisk signifikante og kan dermed heller ikke utelukkes å være en tilfeldighet.

4.1.2 Nåværende situasjon og framtidsutsikter

En sentral kartlegging for å øke innsikten i medietendensene på tvers av landene, er i hvilken grad artiklene vinkles negativt eller positivt. I tråd med arbeidet til Galtung og Ruge som viste til en sammenheng mellom sakene i mediene. Blant disse var at negative saker fikk mer spalteplass enn positive (Galtung & Ruge 1965, 68). Setter man dette i lys av studien til de Vreese der resultatet illustrerte at negative rammer hadde større effekt enn positive, er det essensielt å få en oversikt hvordan dette fenomenet utspiller seg i Norge i Sverige. Dette er også helt sentralt for å utforske forskningsspørsmål 2. I tabell 4 forekommer en oversikt hvordan dette er fordelt på de to landene i en skala fra 1-5. Artikler kodet som «ambivalent» hadde et innhold som var krevende å plassere som enten positiv eller negativ, og ble dermed plassert i denne kategorien.

Tabell 4. Nåværende situasjon

Nåværende situasjon	Veldig negativ	Negativ	Ambivalent	Positiv	Veldig Positiv
Norge (n=150) %	21	33	32	9	4
Sverige (n=150) %	21	38	32	7	3

$X^2(4) = 3.59; p > .05$

En gjennomgang av tabellen viser en bekreftelse på antagelsen om at negative nyheter får mer plass i mediene sammenlignet med positive. Begge land kan vise til at over halvparten av artiklene har et negativt preg over seg når de dekker immigrasjonsrelaterte saker. Riktignok er en tredjedel av artiklene verken positive eller negative, men utelater man disse resulterer det i 54 prosent negativt vinklede saker i Norge, mot 13 prosent positive. I Sverige ser man samme tendens med 59 prosent negative, mot 10 prosent positive. Dette illustrerer en kraftig overrepresentasjon i negativt ladede artikler sammenlignet med positive i begge land.

Samtidig er det igjen verdt å bemerke seg at den samlede dekningen fra hvert av landene er svært like. De to svenske avisene viser til at 5 prosent flere artikler er negativt ladet, samt 3 prosent mindre positive vedrørende temaet sammenlignet med Norge. Selv om det er den samlede dekningen som i hovedsak er det som er interessant i oppgavens problemstilling, kan det fortsatt være relevant å se nærmere internt i landene. I dette tilfelle forekommer de største redaksjonelle forskjellene nasjonalt. Aftenposten var avisen med flest negative artikler av samtlige medier, men til gjengjeld var Bergens Tidende avisen som var minst negativ. Dette ledet til en utjevning slik at de to norske avisen samlet sett fremsto som mindre negative enn de svenske avisene. Ettersom Aftenposten er landsdekkende og har et langt større publikum, kan man diskutere hvorvidt dette burde veie tyngre for en analyse som tar for seg hele landet. Riktignok skal man være forsiktig med å generalisere, ettersom også disse funnene ikke er statistisk signifikante.

Tabell 5 har samme tilnærming, men ser spesifikt på hvordan artiklene har vinklet framtidssiktene i utfordringen skildret i teksten.

Tabell 5. Fremtidssikter

Nåværende situasjon	Veldig negativ	Negativ	Ambivalent	Positiv	Veldig positiv
Norge (n=150) %	15	29	38	11	5
Sverige (n=150) %	14	26	45	10	2

$$X^2(4) = 5.16; p > .05$$

Også her ser vi en klar overvekt av negative utsikter sammenlignet med positive hos begge land, selv om det riktignok er en nedgang i forhold til nåværende situasjon. Totalt er 44 prosent av de norske veldig negative, eller negative mot 16 prosent som er positive. Samme tendens kan sees i Sverige hvor totalt 40 prosent er negative mot kun 12 prosent positive artikler. Samtidig ser vi en økning fra begge land når det kommer til ambivalente artikler. Tallene gir en indikasjon på at framtidssiktene på generell basis er mindre negativ enn nåværende situasjon, og man kan argumentere for at de negative artiklene ikke skildrer en fullt så negativ fremtid.

Sammenligner vi landene ser vi også tegn til mer markante forskjeller. En betydelig andel av de svenske artiklene har blitt mer ambivalente sammenlignet med Norge. 7 prosent hyppigere er artiklene verken positiv eller negativ i de svenske avisene. Jeg registrerer også at Norge nå er landet som er i besittelse av artikler med flest negative framtidssikter. Altså har dette snudd når man i forhold til forrige tabell og nåværende situasjon, og bygger opp på en antagelse om at de norske mediene fører en noe mer pessimistisk fremtid.

4.2 Temaer/aspekter ved artikkelen

For å utforske problemstillingen og forskningsspørsmålene ytterligere, var det naturlig å se på hvilke relaterte aspekter ved immigrasjon som var tilstede i artikkelen. Dette vil kunne bidra til større innsikt i hvilke sider av immigrasjonstemaet som fikk mest dekning, noe som legger til rette for et komparativt grunnlag mellom landene. Dette vil gi kunnskap om hvilke aspekter avisene ønsker å sette på dagsorden. Legger vi i grunn teorier på feltet er dette sentralt for

mottakeren ettersom de aspektene offentligheten blir eksponert for, også vil være de vi vil mene noe om, mens neglisjerte temaer ikke vil bli snakket om (Cohen 1963, 13) (Trenaman & McQuail 1961, 178). Videre skal jeg gjennomgå de mest interessante funnene tilknyttet dette og presentere de aspektene som preget dekkingen av migrasjon.

4.2.1 Reise

Migrasjonsdebatten er svært tilknyttet forflytting av folk, noe som ligger i ordet. Ettersom migrasjon gjerne omhandler flyktninger var det naturlig å anta at dette aspektet vil være en gjenganger for mange av artiklene, og det er derfor naturlig å produsere et sett av variabler for å kartlegge nettopp dette. Målet var å samle inn informasjon om hvilken type migrasjonsprosess som ble skildret hyppigst. Allerede tidlig i kodingen ble det tydelig at dette var en kategori preget av stor overvekt til en type reise sammenlignet med andre alternativer. De siste årene har flyktninger som søker seg inn til Europa bestått særlig av båtmigranter, noe som reflektertes i denne undersøkelsen. Med noen svært få unntak, var det så godt som kun migranter reisende med båt som fikk fokus på måten de hadde reist.

Resultatet kan vise til at en betydelig andel av artiklene handlet om migranter som reiste via vann, med henholdsvis 15 prosent av tilfellene i Norge mot 17 prosent i Sverige. Som nevnt ovenfor var det først og fremst denne type migrasjonsprosess som fikk spalteplass av de gjennomgåtte artiklene. Dette kan settes i lys av flyktningkrisen der man så et stor økning av migranter i forsøk til å komme seg over til Europa gjennom Middelhavet. Resultatet kan underbygge at dette er en konsekvens av dette, og at det fortsatt preger mediebildet. Nok en gang er andelen forholdsvis like på tvers av landene, men at dette aspektet har fått noe mer oppmerksomhet i Sverige.

4.2.1 Økonomiske aspekter

Denne kategorien hadde som formål å se nærmere på i hvilken grad et økonomisk aspekt var representert i artiklene til avisene. Blant annet på bakgrunn av ulike kriterier som mediene benytter seg for å avgjøre om saker er av offentlig interesse, og dermed bør publiserer og gjøres tilgjengelig for borgerne. Et sentralt kriterium her fokuserer på økonomi (Semekto & Valkenburg 2000, 95). Det ble lagt vekt på å kartlegge artikler som omhandlet, sysselsetting, økonomisk vekst, statlige kostnader og velferdstilbud. Artiklene kunne i prinsippet inneholde hvilken som

helst vinkling så lenge de var tilknyttet en av kategoriene. Også her er det verdt å bemerke seg at artikkelen kan være kodet av kategorien hvis den inneholder spor av to eller flere av fokusområdet.

Tabell 6. Økonomiske aspekter

	Sysselsetting	Økonomisk vekst	Statlige kostnader	Velferdstilbud
Norge (n=150) %	17	5	13	10
Sverige (n=150) %	11	2	7	2
X ² (1)	1.77; p>.05	2.36; p>.05	3.70; p<.05	8.51; p<.05

Tabell 6 viser en oversikt som forteller oss at sysselsetting er det økonomiske aspektet som er oftest er representert hos begge land, etterfulgt av statlige kostnader. Økonomisk vekst var derimot fokusområdet som var mest uvanlig. Totalt sett indikerer tabellen på at det med jevne mellomrom er artikler med et økonomisk aspekt.

Mer interessant er derimot at dette er et område hvor man kan observere klare forskjeller blant landene. Norge har økt tilstedeværelse av samtlige kategorier i dette tilfelle. Hele 17 prosent av artiklene tar for seg sysselsetting knyttet til migrasjon eller innvandrere, mens Sverige befinner seg 8 prosentpoeng bak. Funnene er ikke statistisk signifikante og kan dermed skyldes en tilfeldighet. Også når det kommer til statlige kostnader og velferdstilbud ser vi klare distinksjoner mellom Norge og Sverige. Når det gjelder statlige kostnader skiller det 6 prosentpoeng, mens når det kommer til velferdstilbud er det hele 8 prosentpoeng differansen – mye på grunn av den lave forekomsten i Sverige. Dette gir en god indikator på at det økonomiske aspektet spiller en større og mer vesentlig rolle i de norske mediene sammenlignet med svenske.

4.2.2 integrering

Saker som tok for seg integrering antok jeg var relevant i denne sammenheng og noe som kunne forventes å forekomme. Det skulle vise seg at dette var et av aspektene som oftest var representert i artiklene i begge land. Saker forbundet med integrering er gjerne knyttet til flykninger eller innvandrere i som kommer eller har vært bosatt i landet, og skal introduseres for et nytt land med nye kulturer og normer.

Tabell 7. integreringsfokus

	Integrering
Norge (n=150) %	37
Sverige (n=150) %	32

$X^2(1) = 0.94; p > .05$

På lik linje som de andre variabelen og kategoriene har det heller ikke her spilt noen rolle hvordan integreringen er vinklet i artikkelen, så lenge det blir omtalt og er et tema som leseren kan danne seg en formening om. Analysen kan vise til at det er et fokusområde som er svært hyppig tilstede hos avisene i begge land, med over 30 prosent forekomst hos begge. Samtidig er det verdt å registrere seg at også dette aspektet foretrekkes i større grad i Norge kontra Sverige. Analysen kan vise til en andel av artikler som omhandlet integrering 5 prosent oftere forekommer i Norske aviser enn i Dagens Nyheter og Helsingborgs Dagblad.

4.2.3 migrasjonsregulering

Aspektet som med soleklar margin var mest gjennomgående var variablene som tok for seg regulering av migrasjonspolitik og regulering av asyl. Årsaken kan nok forklares ved at det er en bred variabel, samt at søkeordene som filtrerer artiklene ned til utvalget, antageligvis økte forekomsten av dette aspektet. Ord som «migrasjon» og «asyl» var blant søkeordene som avgjorde utvalget.

Tabell 8. Immigrasjonspolitikk

	Regulering av immigrasjonspolitikk	Regulering av asyl
Norge (n=150) %	53	33
Sverige (n=150) %	69	52
X ² (1)	8.09; p >.05	12.04; p >.05

«Regulering av migrasjonspolitikk» er forekommer 53 prosent av artiklene mot 69 prosent i de svenske. Tabellen kan vise til at denne kategorien i en vesentlig grad eksisterer oftere enn «regulering av asyl». Samtidig skal det påpekes at dette antageligvis kommer av at det er en bredere fokusområde. Analysen viste at artikkelen gjerne inneholdt begge kategoriene, ettersom de er nært beslektet, noe som undersøkelsen bekrefter.

Sammenligner man landene er det nok en gang forskjeller i hvilken grad det aktuelle aspektet dekkes. Denne gangen er det stor overvekt med svenske representasjoner. 16 prosent høyere forekomst av «regulering av migrasjonspolitikk» kunne analysen vise. Det er en markant forskjell. Forskjellene utvides enda et hakk på neste kategori med en differanse på 19 prosentpoeng. Hva de direkte årsakene til forskjellene blant landene er, kan ikke vites med sikkerhet, men at det var valgår i Sverige kan være en avgjørende faktor ettersom migrasjonspolitikk var et sentralt tema. Samtidig er ikke disse resultatene signifikante, som igjen kan bety at det skyldes en tilfeldighet.

4.3 Nyhetsrammer

I kapittel 2.3 ble det redegjort for hvilke nyhetsrammer som oftest fremkommer i mediene og at disse fungerer som utvalgsriterier for om en sak er verdt å publisere (Semekto & Valkenburg 2000). I undersøkelsen ønsker jeg å utforske dette videre både for å se i hvilken grad det stemmer med virkeligheten, samt hvilke rammer som var mest framtrædende rundt migrasjonsrelaterte saker. Dette kan gi økt innsikt i hvilke rammes som prioriteres og et grunnlag for å belyse forskjeller mellom Sverige og Norge. Tabellen viser en oversikt og registrerte nyhetsrammer kodet som enten «I større grad (tilstede)» eller «dominerende». Artikkelen kan også inneholde flere nyhetsrammer.

Tabell 9. Nyhetsrammer

	Norge	Sverige	X ²
Konfliktramme (n=150) %	38	37	9.74(7); p >.05
*Ansvarsramme (n=150) %	27	11	16.13(7); p <.05
Økonomisk konsekv.ramme (n=150) %	17	15	4.75(5); p >.05
Menneskelig interesseramme (n=150) %	33	37	0.73(3); p >.05
Moralske rammer (n=150) %	32	35	2.16(4); >.05

Tabell 9 viser tydelig hvordan særlig tre nyhetsrammer står frem som ekstra fremtredende hos de fire avisene, med konfliktramme som den mest dominerende. Her skiller det så og si ingenting mellom landene med respektive 38 prosent i Norge mot 37 prosent i Sverige. I disse tilfellene ser vi altså av avisene og journalisten foretrekker å legge vekt på konflikter mellom individer,

grupper eller lignede for å fange leseren oppmerksomhet, noe som er helt i tråd med funnene til Neumann m.fl. som også registrerte denne rammen som den mest fremtredende (Neuman m.fl. 1992, 61-62). Konfliktrammen viser seg også å stå sterkere i Norge når man bruker de resterende rammene som referanse. Største differansen finner vi på ansvarsrammen som preger norske artikler i langt større grad enn svenske. Dette innebærer at en tilnærming der artikkelen fordeler ansvar til ulike individer, grupper, eller stater og institusjoner (Semekto & Valkenburg 2000, 96), viser seg å være betydelig mer vanlig i Aftenposten og Bergens Tidende sammenlignet med de svenske avisen, noe som gir en pekepinn på ulikheter i medietendens blant landene. Videre ser vi at de resterende rammene forekommer i relativ lik grad blant landene. Samtidig ser vi noen ulikheter når det kommer til menneskelig interesseramme og moralske rammer som ofte representeres i de svenske avisene. At det er svensk overrepresentasjon på begge rammene kan ha en sammenheng med at man kan argumentere for at de to rammene er ganske beslektet. Som allerede redegjort for i kapitel 2.3. går disse ut på å trekke frem menneskelige perspektiv, mens moralske rammer gjerne belyser en moralsk sammenheng og normer (Neuman m.fl. 1992) Også her stemmer undersøkelsens funn overens med Neuman m.fl. som også kunne vise til en menneskelig interesseramme som den nest mest brukte av mediene (Neuman m.fl. 1992, 63-64). Den økonomiske rammen viste seg å være minst brukt av avisene i begge land. Det er riktignok en høyere andel forekomst av rammen i Norge, men samtidig mindre enn tendensene vi så i kapitel 4.2.1. Dette kan være et resultat av at de økonomiske aspektene ikke inneholdt en «sterk nok» økonomisk ramme til å bli kodet som «i større grad» eller «dominerende. Også her er det greit å bemerke seg at flere av funnene ikke er signifikante.

4.4 Klyngeanalyse

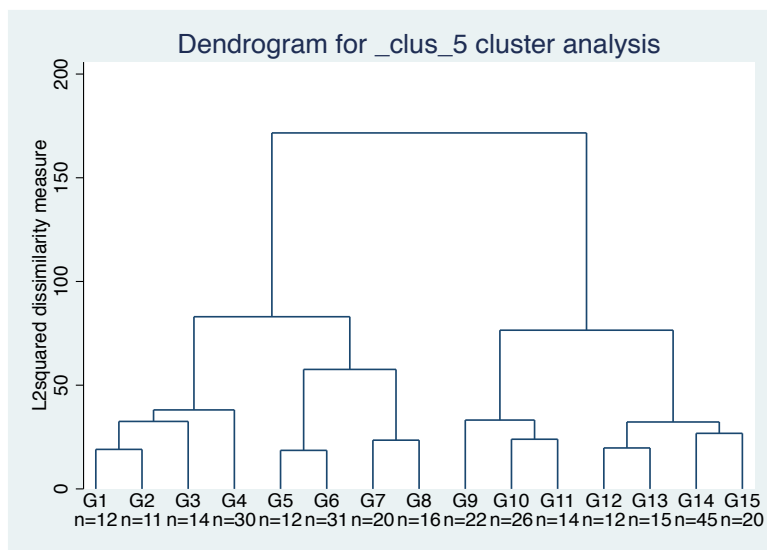
Klyngeanalyse (oversatt fra cluster analysis) er en analyseteknikk for å kartlegge ulike rammer. En ramme blir tolket som en spesifikt mønster i en tekst besående av flere elementer. Elementene i dette tilfellet består av nyhetsrammer redegjort for i kapitel 2.3, samt en rekke variabler definert i kodeboken inspirert av Entman's klassiske definisjon på rammer. Definisjonen tar utgangspunkt i at rammen inneholder et problem, årsaken til problemet, en moralsk evaluering av problemet, og hvordan det kan løses (Matthes & Kohring 2008,264). I dette tilfellet er ikke løsninger inkludert i klyngeanalysen på bakgrunn av et bedre analyseresultat når dette var utelatt. I en klyngeanalyse vil elementene som systematisk grupperer seg sammen, danne utgangspunktet for rammen, i stedet for at disse er definert på forhånd (Matthes & Kohring 2008, 263). For ytterligere innsikt og mer kunnskap om medietendensene til Norge og Sverige har jeg gjort nettopp dette.

Jeg har benyttet meg av Ward-metoden som regnes som en god fremgangsmåte for å kartlegge passende klynger (Matthes & Kohring 2008, 263).

Tabell 10. Klyngeanalyse

	Norge	Sverige
Integrerings- og immigrasjonsramme (n=80) %	31	22
Negativ immigrasjonspolitik (n=84) %	22	34
Økonomisk konsekvensramme (n=55) %	21	16
Negativ fremtidsramme (n=81) %	26	28

$X^2(3) = 094$; $P = .063$

Figur 1. Dendrogram

Totalt fire klynger ble indentifisert, som illustrert i dendrogrammet. I testene fremsto denne løsningen som best egnet med tanke på reliabilitet og forklaringskraft satt opp mot problemstilling og forskningsspørsmålene. Videre vil jeg gjennomgå de fire ulike klyngene ved å forklare hva de vektlegger, og dermed også forklare hvilke rammer de fire klyngene består av. Forskjeller og likheter mellom landene vil også bli diskutert.

4.4.1 Integrering- og immigrasjonsramme

Denne rammen (klynge 1) vektlegger artikler som fokuserer på integrering og immigrasjonsrealterte temaer knyttet til regulering av immigrasjon og asyl. Det er først og fremst variablene tilknyttet disse temaene som har vært tilstede, noe som også innebærer at rammen tar lite hensyn til hvordan artikkelen er vinklet så lenge de overnevnte temaene er tilstede.

Resultatet viser til at denne rammen forekommer i 31 prosent av artiklene i de to norske avisene mot 22 prosent i de svenske. Dette resulterer i en forskjell på 9 prosent med hyppigere forekomst av denne rammen Aftenposten og Bergens Tidende. Klyngeanalysen viser dermed til at dette er et mønster som er tydeligere i Norge enn i Sverige. Integrering og immigrasjonsregulering er en politisk debatt som stadig får spalteplass, og som gjerne er aspekter som prioriteres når artikler omhandler flykninger og innvandrere slik det vises til i kapitel 4.2.2 og 4.2.3.

4.4.2 Negativ immigrasjonspolitik

Den andre rammen (klynge 2) omhandler også regulering av immigrasjon, men til forskjell fra den første rammen, er den i samspill med artikler som er negative til den nåværende situasjonen. Altså sier rammen noe om i hvilken grad artiklene som tar for seg regulering av asyl og immigrasjonspolitik beskrives som negativ med tanke på den nåværende situasjonen artikkelen skildrer. Typisk for disse er artikler som tok for seg nye lovendringer vedrørende asyl- eller immigrasjonsreguleringer, der nåværende situasjon i form av lover og reguleringer gjerne ble kritisert.

Også her kan vi bekrefte ulikheter blant landene med henholdsvis 22 prosent forekomst i Norge mot 34 prosent i Sverige. Dette er dermed rammen der avviket mellom nasjonene er mest betydelig, med 12 prosent. Det kan derfor argumenteres for at denne rammen foretrekkes i større grad i de to svenske avisene, med mer fokus på de negative omstendighetene vedrørende aspekter rundt immigrasjonsregulering. Setter man dette i lys av funne til Galtung og Ruge, fungerer dette nok en gang som en styrking av deres funn. Klyngeanalysen viser til at negative saker – særlig i samspill med regulering av immigrasjonspolitik – får mye spalteplass (Galtung & Ruge, 1965, 68).

4.4.3 Økonmisk konsekvensramme

Tredje rammen (klynge 3) vektlegger økonomiske konsekvenser som samspiller med flere aspekter knyttet opp mot flyktninger og innvandring. Blant annet integrering, regulering av immigrasjonspolitik og kulturelle konsekvenser. Også her knyttes de ulike aspektene opp mot en negativ vurdering av nåværende situasjon, men også fremtidig situasjon blir vurdert som negativ. Et eksempel som kan illustrere dette er artikler som tar for seg økonomiske utfordringer, opp mot integrering med en beskrivelse av en dårlig nåsituasjon, i tillegg til dårlige framtidsutsikter. Også her ser vi tendenser av rammer med negativt fokus.

Økonomisk konsekvensramme er representert 21 prosent av artiklene i Norge mot 16 prosent i Sverige. I likhet med funnene fra kapittel 4.2.1 som vektlegger økonomiske aspekter, ser vi at Norge også her er overrepresentert sammenlignet med Sverige. Man skal riktignok være forsiktig med å dra for store konklusjoner, men dette kan samtidig fungere som argument for at økonomiske vinklinger foretrekkes i større grad i Aftenposten og Bergens Tidende, enn i de svenske avisene.

4.4.4 Negative fremtidsramme

Den fjerde rammen (klynge 3) bærer preg av flere likheter fra rammen «Negativ immigrasjonspolitik», med særlig én markant forskjell. Denne består av et langt større fokus på et samspill med artikler der de negative framtidsutsiktene er sentrale. Mønsteret er tydelig i samspillet med artikler som tar for seg regulering av immigrasjonspolitik, hvor framtidsutsiktene blir karakterisert som negative.

Som illustrert i tabellen er dette en ramme som brukes relativt hyppig i begge land, med respektive 26 prosent mot 28 i Sverige – altså er rammen marginalt vanligere i Sverige. Riktignok skal det understrekes at med et utvalg med få enheter – som i dette tilfellet, er det lite hensiktsmessig å vektlegge denne forskjellen. Analysen peker mer mot at dette er en ramme som dekkes tilnærmet likt i begge land, noe som er tilsvarende interessant som forskjeller med tanke på oppgavens problemstilling. Vi ser altså tendenser til at når det kommer til regulering av immigrasjonspolitik har landene et fokus på krevende framtidsutsikter.

5 Avsluttende diskusjon

I forrige kapittelet har jeg presentert de viktigste og mest sentrale funnene som kom frem av undersøkelsen. Videre vil disse funnene oppsummeres og settes i større kontekst med problemstillingen. Dette vil jeg gjøre gjennom å gjennomgå forskningsspørsmålene som er formulert som en forlengelse på problemstillingen, som igjen skal bidra til en større forståelse for det overordnede målet til denne oppgaven.

5.1 Kjennetegn ved imigrasjonsrelaterte saker

En stor del av oppgaven har hatt som formål å belyse forskjeller mellom Norge og Sverige. Samtidig er det like viktig å poengtere likheter når de er til stede, slik at problemstillingen kan besvares. Dette er bakgrunnen for at et forskningsspørsmål, som i mindre grad ser på ulikheter blant landene, men heller ser på deknningen av immigrasjon som en helhet for å kunne kartlegge typiske kjennetegn vedrørende det respektive temaet. Mitt første forskningsspørsmål bærer derfor preg av dette:

F1: Hvordan og hvilke utfordringer fremhever mediene i de to landene?

Ulike faktorer er med på å bidra til hva som gjør at en sak kvalifiserer til en nyhet (Cappelen 2012, 37). Det vil eksistere forskjeller blant avisene basert på ulike verdier, markedsposisjoner og ideologiske tilnærminger (Allern 2001, 159; Hovden 2010, 252) Samtidig er det en klar enighet om at det er et sett kriterier som er med på å avgjøre om nyheten er en sak som er verdt å dekke (Galtung & Ruge 1965, 68). Gjennom undersøkelsen har jeg samlet relevant informasjon som kan si hvilke kriterier som preget temaer rundt immigrasjon. En tydelig gjenganger – som neppe er en overraskelse – var et gjennomgående fokus på eget land i avisene. Resultatet viser også til en ganske så lik fordeling når det kommer til episodiske og tematiske rammer. Som et tema som har et rykte på seg for å begrense for hvilke sider av saken som får spalteplass (Hagelund 2004, 547), kan det argumenteres for å være gode nyheter at begge land har en tematisk ramme på mer enn halvparten av artiklene. Dette innebærer at en betydelig andel av artiklene også tar for seg det større bildet av problematikken artikkelen skildrer, som da er i tråd med Iyengars teori om at dette er rammen å etterstrebe (Iyengar 1996,62). De bærer også preg av at majoriteten av

artiklene har negativ vinkling, noe som også er i tråd med tidligere funn (Galtung & Ruge 1965, 68). Dette skal utforskes mer ved neste forskningsspørsmål. Resultatene viste også til at det var et bredt spekter av ulike aspekter som var fokuset i artiklene. Samtidig var det tydelig at noen skilte seg ut klart ut, og fikk langt mer spalteplass. Særlig saker som omhandlet integrering og regulering av immigrasjonspolitik var typiske kjennetegn som gikk igjen, uavhengig av land. Dette gir en tydelig indikator på at det noe både svenske og norske medier ønsket å sette på dagsorden. Ser man på nyhetsrammer gir det et godt grunnlag for å kunne kartlegge kjennetegn og hvilke rammer som benyttes oftest ved dekning av innvandrere og flykninger.

Konfliktrammen viser seg å være den dominerende både i Sverige og Norge. Dette tyder på at temaet gjerne forbindes med konflikt, og man kan diskutere at dette kan bidra til å piske opp debattklimaet rundt innvandring og flykninger i en allerede polarisert diskusjon. Ser man det i lys av de Vreese sin teori som tar for seg *tilgjengelighetseffekt* vil en konfliktramme potensielt påvirke mottakeren til å knytte konflikter opp mot det temaet, noe som igjen kan argumenteres å være problematisk. (de Vreese 2010, 193). Samtidig ser vi to andre rammer som bemerker seg i begge land, henholdsvis menneskelig interesseramme og moralske rammer. Disse trekker gjerne fram menneskelige perspektiv, samt en moralsk sammenheng (Neuman m.fl. 1992, 69-74)

5.2 Negativ vinkling

Som tidligere vist til, har negative nyheter en tendens til å utmerke seg med tanke på representasjon i nyhetsbildet (Galtung & Ruge 1965). Etersom vi tidligere i oppgaven har redegjort for hvordan vinklingen kan påvirke meningsdannelse hos mottakeren, og særlig negative vinklinger, er dette et relevant punkt å utforske ettersom markante forskjeller mellom landene dermed vil kunne gi utslag i form av ulike meninger tilknyttet temaet.

F2: I hvilken grad er fordelingen av negativ vinkling på sakene ulikt blant landene?

Sammenlignet med positive rammer var det stor overvekt av negative fremstillinger av både nåværende og fremtidig situasjon hos begge land. En betydelig del var riktignok ambivalente i situasjonen beskrevet i artikkelen, men i langt flere av tilfellene var artiklene preget av elementer som utgjorde en negativ vinkling, enn positive. Satt i lys av tidligere forskning kan dette ha effekt på mottakeren av rammen. Effekten har vist seg å være mer betydelig når rammen består av en

negativ vinkling, noe som i stor grad preger en omfattende andel av artiklene på teamet. Samme undersøkelse viser også hvordan mottakeren «aksepterer» denne rammen og dermed er mer sannsynlig til å være enig i budskapet som eksponeres i negative rammer (de Vreese 2003, 361) Dette kan åpenbart problematiseres, ved å argumentere for at en skeiv fordeling av positive og negative saker er ugunstig, samtidig som det verdt å bemerke seg at dette er en tendens som også er synlig på generelt nivå, når det kommer til nyheter, og på ingen måte unikt for dette temaet (Galtung & Ruge 1965, 68). Det er også minimal forskjell blant landene, så dette kan fungere som et argument til at forskjellene blant landene er små, samt at det er liten grunn til å anta at det kan ha bidratt til forskjell i meningsdannelse. Samtidig bør det poengteres at det ikke er tatt hensyn til hvem artikkelen er negativ til, for eksempel innvandring, eller regjeringen, noe som også er sentralt og et punkt som bør utforskes videre på, for en enda dypere kartlegging i forskjellene blant landene. Ser vi på klyngeanalysen gir dette noe mer innsikt i hvordan samspillet i variablene er, og hvilke aspekter vedrørende innvandrings- og flykningsdebatten som får negativ omtale. Her viser det seg å være noe forskjell mellom Norge og Sverige. Av de fire rammene som ble oppdaget i klyngeanalysen, var det særlig «negativ immigrasjonspolitik» som kunne vise til forskjeller mellom landene, der artikkelen hadde en negativ ramme. Denne rammen var til stede i 34 prosent av tilfellene i Sverige mot 22 i Norge. Her ble den nåværende situasjonen beskrevet som svært negativ, og at artiklene omhandlet saker knyttet til integrering og immigrasjonspolitik. Altså var svenske lesere mer eksponert for denne rammen, noe som dermed også kan gi utslag i deres oppfattelse rundt disse sakene. Også «økonomisk konsekvensramme» og «negative framtidutsikter» var rammer som ble oppdaget gjennom klyngeanalysen, og viste seg å bli benyttet hyppig av begge land. Begge la vekt på at den nåværende og fremtidige situasjonen var beskrevet som negativ. Forskjellene var derimot små, noe som kan være en indikasjon på at disse to rammene brukes relativt likt av avisene på tvers av grensen.

5.3 Forskjeller mellom landene

Mye av kjernen i oppgaven og problemstillingen er å nettopp kartlegge forskjellen mellom Norge og Sverige når det kommer til hvordan immigrasjonsrelaterte saker dekkes av mediene i respektive land. En belysning av dette er sentralt når det kommer til formålet for oppgaven, og vil

forhåpentligvis fungere som et friskt innspill i debatten som dreier seg om ulike medievaner i pressen på hvordan dette temaet dekkes ulikt i Norge og Sverige. For å tilføre diskusjonen noe konkret, formet jeg følgende problemstilling med formål å kartlegge nettopp dette:

F3: Hvilke ulikheter i medietendenser ser vi i de respektive landene

Riktignok nok nevnes noen avvik mellom landene i begge de foregående forskningsspørsmålene, men fokuset på nettopp dette vil være mer betydelig her. Når det kommer til hvilke land som er i fokus ser vi en viss differanse mellom landene. Aftenposten og Bergens Tidende dedikerer mindre spalteplass rundt temaet der eget land er i fokus. De svenske avisene har derimot flere eksempler der artikkelen tar utgangspunkt i Sverige. Årsakene kan være mange, men det bør nevnes at 2018 var valgår i Sverige, noe som kan ha vært en faktor som gjør seg utslag gjennom et større fokus på eget land og politikk, ettersom dette kan aktualiseres gjennom valg. Det var også tendenser som pekte mot at økonomi var et aspekt som var av høyere prioritet blant norske medier. Et fokus som sirkulerte rundt sysselsetting, økonomisk vekst, statlige kostnader og velferdstilbud, var oftere representert i de norske artiklene, sammenlignet med de svenske. Dette kan gi indikasjoner på at et økonomisk fokus gjerne er vanligere blant norske medier når det kommer til immigrasjonsrelaterte temaer. Videre vil det være hensiktsmessig å poengtere forskjeller som ble kartlagt når det gjelder bruk av nyhetsrammer. Nyhetsrammer forteller om vinklingen og fokuset som er til stede i saken, og det er i hovedsak definert fem ulike nyhetsrammer gjennom forskning (Semekto & Valkenburg 2000, 95). Dermed fungerer dette som et godt utgangspunkt for å oppnå et sammenligningsgrunnlag mellom landene. Tendensen viste til at bruken av ulike rammer var relativt likt fordelt, med et unntak; ansvarsrammen var langt mer brukt av de norske avisene, sammenlignet med de svenske. Denne rammen baserte seg på et innhold som gjerne har fokus på et problem eller en utfordring, og tildeler ansvaret til en stat, individ eller gruppe. Dermed har disse gjerne både ansvaret, samt at de gjerne sitter på løsningen (Semekto & Valkenburg 2000, 96). Resultatet på undersøkelsen illustrerer at norske medier i større grad enn svenske benytter seg av denne rammen, og bidrar med innsikt i det som kan argumenteres å være en forskjell i vinklingen mellom landene, og dermed er mer opptatt av å peke ut ansvar i utfordringene skildret i artikkelen. Konsekvensene av dette kan diskuteres, men ved å legge dagsordenfunksjon i grunn, vet vi at dette i stor grad kan bidra til å påvirke hva mottakeren skal mene noe om (Lippmann 1992). Altså kan et større fokus på hvem som har

ansvaret, bidra til at leseren også retter et fokus mot dette, og gjør seg opp en mening om det. Også forskjeller ble oppdaget etter at en klyngeanalyse ble gjennomført. Av de fire ulike rammene som ble oppdaget, var det to av dem som utmerket det når det kommer til ulikheter blant landene. Disse er integrerings- og immigrasjonsramme og negativ immigrasjonspolitik. Førstnevnte ramme viser til at det var vanligere med fokus på artikler som er knyttet til integrering og immigrasjon og asyl i Norge. Disse artiklene består altså av innhold som tar for seg begge aspektene, og dermed samhandler med hverandre. Den andre rammen – negativ immigrasjonspolitik – er funnene muligens noe mer interessante. Rammen består av artikler som tar for seg regulering av immigrasjonspolitik der nåværende situasjon er beskrevet som svært negativ. Denne rammen ble betydelig mer brukt i Sverige og indikerer på tendenser til at immigrasjonspolitikken som blir beskrevet i artikkelen er av negativ karakter. Igjen kan man vise til forskningen som poengterer effektiviteten i negative rammer ved at de har mer påvirkningskraft på mottakeren (de Vreese 2003, 361). Dette peker mot et større fokus på utfordringer i immigrasjonspolitikken i svensk debatt, og som derfor også kan argumenteres for å settes mer på dagsorden enn i Norge.

6 Konklusjon

I Denne oppgaven har jeg forsøkt å belyse ulikheter og likheter i norsk og svensk media, i dekkningen av det dagsaktuelle temaet immigrasjon. Undersøkelsen har tatt utgangspunkt i aviser fra hvert land – én landsdekkende, og én lokalavis. Gjennom en tilfeldig utvelgelse av 150 artikler publisert i 2018 som omhandler det respektive saksområdet, så jeg nærmere på innholdet av disse, og gjennomførte en analyse med mål om å bidra til mer innsikt i forskjeller og likheter blant landene. På bakgrunn av dette laget jeg en problemstilling som jeg har supplert med forskningsspørsmål for komme nærmere et svar på følgende spørsmål:

Hva kjennetegner vinklingen av immigrasjon i Norge og Sverige, og eksisterer det ulikheter blant landene?

I tråd med teorier og forskning på feltet ser vi antydninger til samme tendenser når det kommer til hva slags vinkling som får mest fokus, som tidligere funn. Artikkene er oftere negativt vinklet enn positivt og gjelder både i svenske og norske aviser, og interessant satt i sammenheng med funnene til Galtung og Ruge som beskrev dette som et kriterium for journalister når de velger saker (Galtung & Ruge 1965, 68). Derimot viste andelen seg å være så og si identiske mellom landene, noe som kan argumenteres for å ikke stemme overens med funnene til Gripsrud m.fl. som argumenterer for en mer positiv tendens av dekkningen i Sverige (Gripsrud m.fl. 2017, 1). Undersøkelsen viste også et mønster når det kommer til hvilke aspekter ved immigrasjon som var av interesse av mediene. Integrering og regulering av immigrasjonspolitikken var aspektene som hyppigst fikk spalteplass. Dette gjelder begge land, og kan være en indikasjon på at disse punktene preger dagsorden når det kommer til dette temaet. Undersøkelsen viste også til bruken av nyhetsrammer og hvordan dette fordelte seg. Konfliktrammen var dominerende i både Sverige og Norge, med menneskelig interesseramme som den nest mest brukte rammen – også dette var tilfelle i begge land. Man kan notere seg at det nok en gang er i tråd med tidligere funn. Neuman m.fl. trekker frem disse to rammen som de to mest vanlige nyhetsrammene (Neuman m.fl. 1992, 69-72). Samtidig viser resultatene at landene ikke var blottet for ulikheter i mitt

utvalg. Særlig viste seg et større fokus på økonomiske aspekter blant de norske avisene, noe som også reflekteres i nyhetsrammen knyttet til økonomiske konsekvenser, som hadde mer representasjoner i Norge, sammenlignet med Sverige.

Det ble også utført en klyngeanalyse som utforsket problemstillingen videre. Dette er en metode som brukes for å kartlegge rammer som ikke er definert i forkant, men heller et resultat av mønster som går igjen i artiklene som dermed utgjør rammen. Totalt fire rammer ble oppdaget. Disse besto av; integrerings- og immigrasjonsramme, negativ immigrasjonspolitikk, økonomisk konsekvensramme og negativ fremtidsramme. Dette illustrerer altså rammene som preger vinklingen når det kommer til immigrasjon i Norge og Sverige. Et par av rammene utmerket seg mer hos hvert sitt land. Integrerings- og immigrasjonsrammen var oftere til stede i Norge, og viser til at artikler som omhandler integrerings- og immigrasjonspolitikk forekommer hyppigere i Norge. Rammen «negativ immigrasjonspolitikk» var derimot vanligere i Sverige, enn i Norge. Denne omhandlet også immigrasjonspolitikk, men med et negativt fokus på nåværende situasjon. Dette kan gi en indikator på at immigrasjonspolitikken oftere blir fremstilt negativt i Sverige, sammenlignet med Norge.

Som ved hvilken som helst undersøkelse har også denne oppgaven sine begrensinger. Den mest åpenbare er knyttet til utvalget som er begrenset til to aviser i hvert land, og kan med dette svekke generaliseringen ettersom det eksisterer langt flere aktører som utgjør hele mediebildet. Antall enheter i form av artikler er også færre enn ønskelig, og er også med på å bidra til at jeg ikke kan trekke for store slutninger på bakgrunn av mine funn. Dette gjenspeiles også i testresultatene der flere kan vise til å være ikke-signifikante funn. Ved å ta utgangspunkt i 2018 kan dette også være med på å påvirke resultatet skjevt, ettersom hendelser som preget året ikke nødvendigvis representerer helhetsperspektivet av deknningen. Filtringen av relevante artikler etterlater seg i tillegg muligheter for at et potensielt stort og relevant utvalg ble utelatt. Ettersom utvalget bygger på søkeord designet for å fange flest mulige relevante artikler, er dette ikke nødvendigvis en garanti for at artikler som i større grad kunne illustrere den virkelige situasjonen falt utenfor. Jeg ble også møtt med eksterne utfordringer som var vanskelig å forutse. Det foretrukne medieverktøyet, ATEKST ble gjort utilgjengelig, og alternative løsninger måtte brukes med visse kompromiss, uten at dette i retrospektiv behøver å ha påvirket oppgaven i negativ retning. Det

var også knyttet til noen utfordringer med tanke på koronasituasjonen som dukket opp i løpet av våren. Dette kompliserte mulighetene for veiledning, samt tilgang til litteratur i fysisk form.

For videre forskning og dypere forståelse på emnet ville det vært interessant å se enda nærmere på konkrete likheter og forskjeller. Etersom jeg kun har benyttet meg av kvantitativ metode, ville det være å anbefale å supplere det med en kvalitativ del om ressursene skulle tillate det. Dette kunne bidratt til mer innsikt i å kartlegge innholdet i tekstene mer detaljert, og på et mikronivå. Det kunne også gitt verdifull informasjon på hvorvidt Norge og Sverige for eksempel beskriver flykninger og innvandrere ulikt. Med en polarisert og fragmentert debatt som kan bidra til mer splid, anser jeg all forskning som et viktig bidrag for å holde diskusjonen saklig og nyansert.

Litteraturliste

Andersson, Ulrika. 2017. "Lågt förtroende för rapporteringen om invandring, i Truedson", L. (red) Misstron mot medier. Institutet för mediestudier, Stockholm, s. 17–50.

Anckar, Carsten. 2008 "On the Applicability of the Most Similar Systems Design and the Most Different Systems Design in Comparative Research". *International Journal of Social Research Methodology* 11, no. 5 : 389-401.

Allern, Sigurd. 2001." Nyhetsverdier: om markedsorientering og journalistikk i ti norske aviser". Kristiansand: IJ-forlaget

Bleiker, Roland, David Campbell, Emma Hutchison, and Xzarina Nicholson. "The Visual Dehumanisation of Refugees." *Australian Journal of Political Science* 48, no. 4 (2013): 398-416.

Bolin, N., J. Hinnfors och J. Strömbäck. 2016. "Invandringen på ledarsidorna i svensk nationell dagspress 2010–2015, i Truedson, L (red) Migrationen i medierna – men det får en väl inte prata om!. Institutet för mediestudier, Stockholm, s. 192–211.

Brune, Ylva. 2004 "Nyheter från gränsen. Tre studier i journalistik om "invandrare", flyktingar och rasistiskt våld". JMG, Göteborgs universitet.

Cappelen, Anders. 2012 "Bruk pressen 3.0". *Oslo*, Pr-forlaget AS.

Chong, Dennis, and James N. Druckman. "Framing Theory." *Annual Review of Political Science* 10, no. 1 (2007): 103-26.

Cisneros, Josue. David. 2008. 'Contaminated Communities: The Metaphor of "Immigrant as Pollutant" in Media Representations of Immigration'. *Rhetoric and Public Affairs*, 11 (4): 569-601.

Cohen, Bernard. C. 1963 "The Press and Foreign Policy". Princeton, NJ: Princeton University Press

Druckman, James. N. .2001. "The Implications of Framing Effects for Citizen Competence". *Political Behavior* 23: 225-256

Jenssen, Anders Todal, and Toril Aalberg. "Den Medialiserte Politikken». Oslo: Universitetsforl, 2007.

Entman, Robert. M. 1993." Framing – toward Clarification of a Fractured Paradigm". *Journal of Communication*, 43(4), 51–58

Gripsrud, Jostein, Hovden, Jan Fredrik, og Mjelde, Hilmar L. 2017. "The Refugee Crisis in Scandinavian Newspapers".

Figenschou, Tine Ustad, and Audun Beyer. "Elitene, Minoritetene Og Mediene – Definisjonsmakt I Norsk Innvandringsdebatt." *Tidsskrift for Samfunnsforskning*, no. 01 (2014): 24-51.

de Vreese, Claes. H. og Boomgaarden, Hajo. 2003. "Valenced news frames and public supportfor the EU". *Communications* 28: 361-381.

de Vreese, Claes. H. 2005. "News framing: Theory and typology". *Information Design Journal & Document Design*

de Vreese, Claes. H. 2010. "Framing the Economy: Effects of Journalistic News Frames". I: D'Angelo P og Kuypers J (red.) *Doing news framing analysis: Empirical and theoretical perspectives*. New York, NY: Routledge.

Hall, Stuart. 1974 "Coding and encoding in the television discourse". I: Hall S (red.) Culture, Media, Language.

Galtung, Johan, and Mari Holmboe Ruge. "The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers." *Journal of Peace Research* 2, no. 1 (1965): 64-90.

Hagelund, Anniken. "Mot En God Debatt? Retorikk Om Retorikk I Debatten Om Debatten." *Tidsskrift for Samfunnsforskning*, no. 03 (2004): 547-59.

Hauger, Knut Kristian. 2019. «Svenske avistopper reagerer på innvandringskritikk fra Norge: - Berøringsangst er en kraftig påstand». *Kampanje.no*. Lesedato 4. april 2020: <https://kampanje.com/medier/2019/05/svenske-avis-topper-reagerer-pa-norsk-medie-kritikk-fra-norge---beroringsangst-er-en-kraftig-pastand/>

Hovden, Jan. F. 2010. "Oppdragarar, granskarar, speglarar og agnostikarar. Skisse til ein norsk journalisttypologi. I: Roppen J og Allern S (red.) *Journalistikkenssamfunnsoppdrag*. Kristiansand: IJ-forlaget, 238-263.

Hufker, Brian, and Gray Cavender. "From Freedom Flotilla to America's Burden: The Social Construction of the Mariel Immigrants." *The Sociological Quarterly* 31, no. 2 (1990): 321-35.

Hultén, Gunilla. 2006. "Främmande sidor. Främlingskap och nationell gemenskap i fyra svenska dagstidningar efter 1945". JMK, Stockholms universitet

Iyengar, Shanto. 1996. "Framing Responsibility for Political Issues." *Annals of the American Academy of Political and Social Science* 546: 59-181.

Iyengar, Shanto. *Media Politics: A Citizen's Guide*. 3rd ed. New York: W.W. Norton, 2016. 50: 93-109.

Johannesen, Asbjørn og Tufte, Per Arne & Christoffersen, Line. 2016. "Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode". Abstrakt forlag. Utgave 5.

Matthes, Jörg og Matthias Kohring (2008): «The content analysis of media frames: Toward improving reliability and validity» i *Journal of Communication*, årg. 58, nr. 2. S. 258–279

Mccombs, Maxwell E., and Donald L. Shaw. "The Agenda-Setting Function of Mass Media." *The Public Opinion Quarterly* 36, no. 2 (1972): 176-87.

Medieportalen, 2019 "Medierapporten rangering" Lesedato: 26. feb. 2020

Nelson, T. E., Oxley Z. M. og Clawson R. A. 1997. "Toward a psychology of framingeffects." *Political Behavior* 19: 221-246.

Neuendorf, Kimberly A .2017. "The Content Analysis Guidebook". Second ed. Thousand Oaks: SAGE Publications, .

Neuman, W. Russell, Marion R. Just, and Ann N. Crigler. 1992. "Common Knowledge: News and the Construction of Political Meaning". *American Politics and Political Economy Series*. Chicago: University of Chicago Press

Ohlsson, J., H. Oscarsson och M. Solevid (2016) *Ekvilibrium*, i Ohlsson J., OscarssonH., och Solevid, M. (red) *Ekvilibrium*. SOM-institutet, Göteborg, s. 11–44.

Uppslagsverket. 2020. *Dagens Nyheter*. Lesedato: 29. April.

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/dagens-nyheter>

Uppslagsverket. 2020. *Helsingborgs Dagblad*. Lesedato: 29. April.

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/helsingborgs-dagblad>

Park, Robert E .1922. "The Immigrant Press and Its Control. *Americanization Studies*". New York: Harper & Brothers, .

Trenaman, Joseph og McQuail, Denis. 1961. "Television and the Political Imag"e. London: Methuen

Tversky, Amos & Daniel Kahneman. 1981. "The Framing of Decisions and the Psychology of Choice;" *Science*, 211, s. 453-458.

Retriever. 2017. *Innvandring og integrering I norske medier*. En medieanalyse utført på oppdrag fra IMDi. Lesedato: 27.3.2020:

<https://www.imdi.no/contentassets/249dbcbd7eb948f89e12744258a2332e/innvandring-og-integrering-i-norske-medier-2017.pdf>

Ringdal, Kristen. 2013. "Enhet og mangfold – Samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode. 3. utgave". Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad & Bjørke AS.

Scheufele, Dietram. og Tewksbury, David. 2007. "Framing, Agenda Setting, and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models". *Journal of Communication* 57.

Scheufele, Dietram and Shanto Iyengar .2014. "The State of Framing Research: A Call for New Directions," in Kathleen Jamieson et al. editors, *Oxford Handbook of Political Communication*, Oxford University Press., 8 s.

Schibsted. 2020. *Aftenposten*. Lesedato: 29. April, 2020. <https://schibsted.com/about/who-we-are/news-media/>

Schibsted. 2020. *Bergens Tidende*. Lesedato: 29. april, 2020. <https://schibsted.com/about/who-we-are/news-media/>

Semetko, Holli. A. og Valkenburg Patti. M. 2000. "Framing European Politics: A ContentAnalysis of Press and Television News". *European Journal of Communication*

Severin, Werner J., and James W. Tankard. *Communication Theories: Origins, Methods, and Uses in the Mass Media*. 5th ed. New York: Addison Wesley Longman, 2001.

Strömbäck, Jesper, Andersson, Felicia, and Nedlund, Evelina .2017. "Invandring I Medierna: Hur Rapporterade Svenska Tidningar 2010–2015?".

Van Gorp, Baldwin. 2007. "The Constructionist Approach to Framing: Bringing Culture Back In". *Journal of Communication* 57: 60-78.

Vliementhart, Rens., & van Zoonen, Liesbet. 2011. "Power to the frame: Bringing sociology back to frame analysis". *European Journal of Communication*, 26(2), 101–115.

Lippmann, Walter. 1992. "Public Opinion". Project Gutenberg

Østbye, Helge, Knut Helland, Karl Knapkog, and Leif Ove Larsen. *Metodebok for Mediefag*. 4. Utg. ed. Bergen: Fagbokforlaget, 2013.

Vedlegg

Vedlegg 1: Kodebok

Kode	Verdier	Forklaring
V1 Tittel		
V2 Medieplattform	1 = Aftenposten 2 = Bergens tidende 3= Dagens Nyheter 4 = Helsingborgs Dagblad	<p>Aftenposten: Artikler publisert på dagbladet.no i den gitte tidsperioden</p> <p>Bergens Tidende: Artikler publisert på dagbladet.no i den gitte tidsperioden</p> <p>Dagens Nyheter: Artikler publisert på dagbladet.no i den gitte tidsperioden</p> <p>Helsingborgs Dagblad: Artikler publisert på dagbladet.no i den gitte tidsperioden</p>
V3 Dato V4 V5	DD MM YYYY	
V6 Sjanger på artikkel	<p>Subjektive artikler:</p> 1 = Leder 2 = Leserinnlegg 3 = Kommentar <p>Objektive artikler</p> 4 = Kronikk 5 = Nyhetsartikkel, 6 = Nyhetsintervju 7 = Portrettintervju 8 = Nyhetsreportasje 9 = Feature 10= Notis 11= Nyhetsmelding 12 = Referat 13 = Rapport	<p>Leder: Artikler som stort sett er skrevet av redaktøren(e) for å fremheve redaksjonens syn på saken</p> <p>Leserinnlegg: Artikler innsendt fra lesere</p> <p>Kommentar: Skrevet av redaksjonen eller av fagpersoner tilknyttet et tema for dypere innblikk</p> <p>Kronikk: Forfatterens meninger kommer tydelig frem i teksten. Ofte relatert til debatter om aktuelle saker.</p> <p>Nyhetsartikkel: Artikkel som skal dekke fakta tilknyttet en sak.</p> <p>Nyhetsintervju: Et intervju som består av spørsmål og svar.</p> <p>Portrettintervju: Artikkel med formål om å gi leseren dypere innblikk om en person</p>

		<p>Feature: Bruker litterære virkemidler for å dra leseren inn i teksten. Skildring om inntrykk og opplevelser er vanlig. Ofte lengre tekster</p> <p>Notis: En kort nyhetsartikkel som skal presentere fakta så kort og effektiv som mulig.</p> <p>Nyhetsreportasje: Nyhetsartikkel som i større grad går i dybden. Dette kan innebære flere kilder, og mer fokus på bakgrunn og årsak.</p> <p>Nyhetsmelding: Varsel om noe som skjer akkurat nå. Består ofte kun av noen få setninger.</p> <p>Referat: Gjengivelse av en tekst, hendelse eller begivenhetsforløp</p> <p>Rapport: Tar for seg innhold som blir eller har blitt undersøkt. Innholder ofte forslag til endring.</p>
V7 Vinkling	<p>V7a Episodisk/eliteorientert 1 = Noe til stede 2 = Stort sett til stede 0 = Ikke til stede</p> <p>V7b Episodisk/Borgerorientert 1 = Noe til stede 2 = Stort sett til stede 0 = Ikke til stede</p> <p>V7c Tematisk 1 = Noe til stede 2 = Stort sett til stede 0 = Ikke til stede</p>	<p>Episodiske rammer fokuserer på en spesifikk handling eller hendelse med fokus på individer. Dette innebærer at individets meninger, personlighet og valg er sentralt. Eliteorientert er gjerne politikere eller andre fremtredende opinionsledere skildret, mens borgerorientert fokuserer på vanlige borgere i samfunnet.</p> <p>Tematiske rammer ser på hendelsen/utfordringene fra et mer strukturelt perspektiv og foreslår i større grad et felles ansvar enn individuelt. Personlige egenskaper havner mer i</p>

		bakgrunnen, mens selve hendelsen er det sentrale i vinklingen
V7d Fokusland	1 = Norge 2 = Sverige 3 = Annet land 4 = Gruppe av land 5 = EU/Europa 6 = Utenfor Europa 0 = Ikke til stede	Hvilket land fokuserer artikkelen mest på?
V7e Fokus på immigrasjon/innvandrere/flyktninger fra land utenfor vesten	0 = Ikke i det hele tatt; 1 = I Liten grad; 2 = En av flere sentrale fokusområder 3 = Dominerende 4 = Hovedvinklingen	I hvilken grad handler artikkelen om immigrasjon/innvandrere fra land utenfor vesten som vil til Vesten/Europa
V8 V8a V8b V8c V8d V9 V9a V9b V9c V10 V10a V10b V10c V10d V10e V11	1000 Type migrasjonsprosess 1 Via vann 1 Fly/luft 1 Vei/tog 1 Langs fots 0 = ikke til stede 1100 Årsak til migrasjon/ 1 Krig/borgerkrig 1 Økonomisk motivasjon 1 Politisk/religiøs forfølgelse 0 = Ikke til stede 1200 Farer/utfordringer med migrasjonen 1 Helseproblemer 1 Underernæring 1 ulykker 1 utnyttelse 1 Menneskehandel 0 =Ikke til stede 1 integrasjon av immigranter 0 = Ikke til stede	Hvilke utfordringer/aspekter ved immigrasjon bruker artikkelen mest plass til?

<p>V12 V12a</p> <p>V13 V13a V13b V13c V13d</p> <p>0V14</p> <p>V15</p> <p>V16</p>	<p>1500 Regulering av immigrasjonspolitikk 1 Regulering av asyl 0 = Ikke til stede</p> <p>1600 Økonomiske konsekvenser av immigrasjon 1 =Sysselsetting 1 = økonomisk vekst 1 = Statlige kostnader 1 = Velferdstilbud 0 = Ikke til stede</p> <p>1 = Kulturelle konsekvenser av immigrasjon 0 = Ikke til stede</p> <p>1 = Kriminalitet og volds- konsekvenser av immigrasjon 0 = Ikke til stede</p> <p>1 = Motstand og protester mot immigranter 0 = Ikke til stede</p> <p>99Andre</p>	
<p>V17 Evaluering av nåværende situasjon og utfordring</p>	<p>1 = Veldig negativ 2 = Negativ 3 = Ambivalent 4 = Positiv 5 = Veldig positiv</p>	<p>I hvilken grad karakteriserer artikkelen situasjonen som positiv/negativ</p>
<p>V18 Evaluering av framtidssituasjonene av situasjonen</p>	<p>1 = Veldig pessimistisk 2 = Ganske Pessimistisk 3 = Ambivalent 4 = Mest optimistisk 5 = Veldig optimistisk</p>	<p>I hvilken grad karakteriserer artikkelen framtidssituasjonen som positiv/negativ</p>

Nyhetsrammer		
V19 Konfliktramme	0 = Ikke til stede 1 = I liten grad 2 = I større grad 3 = Dominerende	I hvilken grad preger konflikter artikkelen
V19a Conflict cleavage	0 = Ikke til stede 1 Opposisjonen 2 I regjeringen – to eller flere partier 3 Ett parti i regjering 4 Innad i opposisjonen, to eller flere partier 5 innad I opposisjonen, ett parti 6 Government–civil actors 7 Opposition–civil actors 8 Within civil actors 9 Other	Hvem er aktørene i konflikten
V20 Ansvarsramme innvandrere	0 = Ikke tils tede 1 = I liten grad 2 = I større grad 3 = Dominerende	I hvilken grad legges det vekt på at innvandrere/immigrasjonen er hovedutfordringen i artikkelen
V20a Ansvarsramme: causation	1 = Norge har ansvaret 2 = Regjeringen 3 = Samfunnet 4 = Flykninger/innvandrere har ansvaret 5 = Hjemlandet 6 = Eu/internasjonalt 7 = Andre 8 = Sverige har ansvaret 0 = Ikke til stede	Hvem i artikkelen legges ansvaret på?
V20b Ansvarsramme: Løsning på utfordringene	1 = Norge har ansvaret 2 = Regjeringen 3 = Sivilsamfunnet 4 = Flykning(er) har ansvaret 5 = Hjemlandet 6 = Eu/internasjonalt 7 = Andre 8 = Sverige har ansvaret 0 = Ikke til stede	Hvem i artikkel nevnes kan løse utfordringene innenfor innvandringen
V21 Økonomisk konsekvensramme	0 = Ikke til stede 1 = I liten grad 2 = I større grad 3 = Dominerende	I hvilken grad dekker artikkelen økonomiske konsekvenser av immigrasjonen
V21a Økonomisk konsekvensramme	1 = Norge har ansvaret 2 = Sverige har ansvaret 3 = Flykning har ansvaret	Hvem i artikkelen bærer det økonomiske ansvaret for det

	<p>4 = Hjemlandet 5 = Et annet land i Europa 6 = Eu/internasjonalt 7 = andre 0 =Ikke til stede</p>	innvandringsrelaterte problemet artikkelen tar for seg
V22 Menneskelig interesseramme	<p>0 = Ikke til stede 1 = I liten grad 2 = I større grad 3 = Dominerende</p>	Brukes rammen til å vinkle historien til en enkeltperson, eller emosjonelle vinklinger for å presentere saken? Formålet er å personalisere nyheter slik at leseren kan knytte emosjoner til innholdet
V23 Moralske rammer	<p>0 = Ikke til stede 1 = I liten grad 2 = I større grad 3 = Dominerende</p>	Saken står i sammenheng med religiøse prinsipper, eller moralske normer. På bakgrunn av journalisten skal være nøytral og objektiv blir dette gjerne tatt opp indirekte – typisk gjennom sitater, slutninger eller lignede
V24 Forslag til tiltak		
<p>V24a Forslag til strengere /migrasjon/asylregulering V24b Utvisning/Deportering V24c Forbedre situasjonen i opprinnelseslandet V24d Tiltak mot menneskesmugling/handel V24e Raskere håndtering av asylsøknader V24f Forlate EØS</p>	<p>0 = Ikke til stede 1 = Nevnes, men omfavnes ikke 2 = Nevnes, men omfavnes I liten grad 3 = Nevnes med en balanse av omfavnelse og tilbakevisning 4 = Nevnes, og omfavnes stort sett 5 = Nevnes og omfavnes helt</p>	Hvilket forslag blir foreslått som tiltak, og i hvilken grad omfavnes forslaget i artikkelen

